



Statens landbruksforvaltning  
Norwegian Agricultural Authority

SLF-005

Veiledningshefte

## *Søknad om produksjonstilskudd i jordbruket og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid*

Søknadsfrist 20. august 2009 og 20. januar 2010





# Innholdsfortegnelse

<b>1</b>	<b>Innledning</b>	<b>5</b>
1.1	Oppbygging av veiledningsheftet	5
1.2	Søknadsmateriell og annen relevant informasjon	5
1.3	Søknadsfrister	6
1.4	Nytt fra jordbruksoppgjøret	6
<b>2</b>	<b>Veiledning for utfylling av søknad</b>	<b>8</b>
2.1	Ny søker	8
2.2	Søknad via Internett	8
2.3	Søknadsskjema SLF-051/-052	8
2.4	Forhåndsutfylte søknadsopplysninger	8
2.5	Grunnopplysninger	9
2.6	Arealopplysninger	9
2.7	Areal fordelt på vekster	10
2.7.1	Grovfôr (kode 210 - 213)	11
2.7.2	Korn og annet frø til modning (kode 237 - 247)	11
2.7.3	Frukt, bær, planteskoleareal og blomster (kode 271 - 285)	12
2.7.4	Grønnsaker og poteter (kode 230 og 264)	12
2.7.5	Annet areal i drift (kode 223, 290 og 294)	12
2.7.6	Jordbruksareal ute av drift (kode 292 - 293)	12
2.7.7	Veksthus og drivbenker (kode 250 - 251)	12
2.8	Beiting og grovførsalg	13
2.8.1	Dyr på beite i minst 12 eller 16 uker i 2009 (kode 411, 422, 487, 488, 445, 455 og 486)	13
2.8.2	Dyr på utmarksbeite i minst 5 uker i 2009 (kode 410, 420, 431, 432, 440 og 450)	13
2.8.3	Salg av fôr (kode 521 - 522)	13
2.9	Dyretelling	13
2.9.1	Generelt	13
2.9.2	Hester (kode 115 - 116)	14
2.9.3	Storfe (kode 117 - 121)	14
2.9.4	Sauer - per 1.6.2009 (ev. ved beiteslipp) / melkesau per 31.7.2009 (kode 133 - 139)	15
2.9.5	Geiter (kode 140 - 144)	15
2.9.6	Griser (kode 154 - 159)	16
2.9.7	Fjørfe (kode 160 - 176)	16
2.9.8	Andre husdyr (kode 180 - 183 og 193 - 194)	16
2.9.9	Slakta dyr eller solgte livdyr i 2009 (kode 184 - 189 og kode 471 - 476)	16
2.10	Økologisk landbruk (kode 801 - 875)	17
2.11	Bevaringsverdige storferaser (kode 720 - 721)	18
2.12	Grønt- og potetproduksjon (kode 001 - 060)	18
2.13	Avløsertilskudd	19
2.14	Egenerklæring	20
<b>3</b>	<b>Nærmere om vilkår for å motta produksjonstilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid</b>	<b>21</b>
3.1	Formål med ordningene	21
3.2	Krav til foretaket	21
3.2.1	Foretaket må være registrert i Enhetsregisteret	21
3.2.2	Omsetningskrav	21
3.2.3	Krav til foretakets eier	21
3.3	Krav til foretakets produksjon	22
3.3.1	Vanlig jordbruksproduksjon	22
3.3.2	Produksjon på én eller flere landbrukseiendommer	22
3.3.3	Ikke for tett driftssamarbeid	22
3.3.4	Må disponere arealet/dyret	22
3.3.5	Krav til jordbruksarealene	22



3.4	Miljøkrav	22
	3.4.1 Generelt	22
	3.4.2 Miljøplan	23
3.5	Nærmere om rasekrav for storfe ved kjøttproduksjon	23
3.6	Spesielt for samdrifter	24
3.7	Spesielt om økologisk produksjon	25
	3.7.1 Generelle krav	25
	3.7.2 Krav ved utbetaling av omleggingstilskudd	25
	3.7.3 Tilskuddsberettiget areal	25
	3.7.4 Krav til grønn gjødsling	25
3.8	Spesielt om avløsertilskudd ved ferie og fritid	25
3.9	Vedtak og adgang til å klage	26
3.10	Krav til dokumentasjon	26
3.11	Reduksjoner og avkortinger i tilskudd	26
3.12	Dispensasjon	27
3.13	Utbetaling	27
3.14	Tilbakebetaling og motregning m.v.	28
3.15	Andre relevante ordninger	28
	3.15.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.	28
	3.15.2 Tidligpensjon til jordbrukere	28
	3.15.3 Regionalt miljøprogram	28
	3.15.4 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	28
	3.15.5 Nasjonalt pilotprosjekt for mer miljøvennlig håndtering av husdyrgjødsel	28
	3.15.6 Erstatningsordningene i landbruket	28
<b>4</b>	<b>Regler for utmåling av tilskudd</b>	<b>29</b>
4.1	Generelt	29
4.2	Areal- og kulturlandskapstilskudd	29
	4.2.1 Satser og soner	29
	4.2.2 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôreareal	30
4.3	Driftstilskudd	32
4.4	Tilskudd til husdyr	33
4.5	Tilskudd til bevaringsverdige storferaser	34
4.6	Tilskudd til dyr på beite	34
4.7	Tilskudd til økologisk landbruk	35
4.8	Tilskudd til grønt- og potetproduksjon	36
4.9	Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	37
<b>5</b>	<b>Vedlegg</b>	<b>38</b>
	Eksempel på utfylling av skjema for dyr på beite	38
	Hjelpeskjema for økologisk areal	39



# 1 Innledning

## 1.1 Oppbygging av veiledningsheftet

Veiledningsheftet er omdisponert og kortere enn fjorårets versjon. Heftet er en veiledning for utfylling av søknad om produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid og om de krav som da gjelder. De juridisk gjeldende bestemmelsene finnes i jordbruksavtale, forskrifter og rundskriv. Hvor du finner denne informasjonen kan du lese mer om nedenfor.

Videre i kapittel 1 kan du også lese om søknadsfrister og om endringene i produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid som følge av årets jordbruksoppgjør.

Kapittel 2 gir en veiledning i utfylling både av søknad på Internett og papirbasert søknadsskjema, med en mer utfyllende beskrivelse av de ulike kodene enn tidligere.

Kapittel 3 er en orientering om vilkårene for å få tilskudd og særskilte krav for enkelte produksjoner. Dette gjelder rasekrav for storfe i kjøttproduksjon, samdrifter i melkeproduksjon og økologisk produksjon. Kapitlet beskriver videre bestemmelsene knyttet til reduksjon og avkorting, dispensasjons- og klageadgang og utbetaling. Kapitlet gir også en beskrivelse av andre relevante ordninger.

Kapittel 4 inneholder regler for utmåling av tilskudd. Her finner du blant annet tilskuddssatser, soneinndeling for areal- og kulturlandskapstilskudd, beregningsregler for grovfôrareal og minstekvantum for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker.

## 1.2 Søknadsmateriell og annen relevant informasjon

Foretak som har søkt om produksjonstilskudd én av de to siste søknadsomgangene får tilsendt søknadsskjema og veiledningshefte, med mindre foretaket har reservert seg mot dette ved forrige søknadsomgang.

På SLFs internettside [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) kan du finne følgende relevante dokumenter:

- *Jordbruksavtalen 2009-2010*: Her finner du informasjon om satser, tilskuddssoner, definisjoner og nærmere bestemmelser knyttet til den enkelte tilskuddsordning.
- *Relevante forskrifter: Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, forskrift om tilskot til avløsning og forskrift om miljøplan*: Inneholder vilkår og administrative regler for produksjonstilskudd, tilskudd ved ferie og fritid og miljøplan. Hovedtrekkene framgår også av kapittel 3 i dette heftet.
- *Relevante rundskriv*: I rundskriv 31/2009 finner du kommentarer og utdypende bestemmelser til forskrift om produksjonstilskudd. Rundskriv 32/2009 inneholder saksbehandlingsregler for produksjonstilskudd ved søknadsomgangen 20. august. For søknadsomgangen i januar vil det bli utarbeidet et eget saksbehandlingsrundskriv og et rundskriv med kommentarer til reglene for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.
- *Veiledningshefte for søknad om produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid* (dette heftet).
- *Veiledning for pålogging til Altinn via [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no)*: Veiledningen gir hjelp for pålogging via Altinn ved søknad på Internett. Har du behov for veiledning ved utfyllingen av selve søknaden på nett, vil du finne mer informasjon inne i den elektroniske tjenesten under knappene med spørsmålsteget.
- *Søknadsskjema for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid*: Det er ett søknadsskjema for hver søknadsomgang (SLF-051 og SLF-052).
- *Andre relevante skjema*: Her finner du endrings skjema for kontonummer (SLF-056), oppgaveskjema for deltakere i selskaper (SLF-058), hjelpeskjema for økologisk areal (SLF-059) og skjema for dyr på beite (SLF-060).

Dersom du ikke har mulighet til å laste ned disse dokumentene fra nettet, kan de fås ved henvendelse til kommunen.

## 1.3

### Søknadsfrister

Produksjonstilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger. Søknad om tilskudd innenfor disse ordningene er samkjørt i ett felles søknadsskjema for augustomgangen, og ett for januaromgangen. Søknadsskjemaet for januaromgangen gjelder også tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Søknad kan ikke leveres før registreringsdatoene 31. juli for augustomgangen og 1. januar for januaromgangen.

Om oversittelse av søknadsfrist, se kapittel 3.11.

Tabell 1.1 Søknadsfrister for de ulike ordningene

Tilskuddsordning	Søknadsfrist
Arealtilskudd	20. august
Kulturlandskapstilskudd	20. august
Tilskudd til dyr på beite	20. august
Omleggingstilskudd til økologisk landbruk	20. august
Arealtilskudd til økologisk landbruk	20. august
Tilskudd til husdyr	20. august og 20. januar
Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	20. august og 20. januar
Driftstilskudd til melkeproduksjon	20. august og 20. januar
Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon	20. august og 20. januar
Tilskudd til bevaringsverdige storferaser	20. januar
Distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker	20. januar
Distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge	20. januar
Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	20. januar

## 1.4

### Nytt fra jordbruksoppgjøret

#### *Satser*

Det er endringer i satsene for flere av tilskuddsordningene. For tilskudd til avløsning ved ferie og fritid er satsene økt med 4,5 prosent med virkning for avløsning i 2009.

#### *Avgrensing i produksjonstilskudd for pensjonister*

Med virkning fra og med søknadsomgangen i august 2009 er det ikke lenger en særskilt reduksjon i produksjonstilskudd for enkeltpersonforetak hvor innehaveren er over 70 år.

#### *Tilskudd for birøkt*

Det er innført et tilskudd for birøkt som gis ut fra antall bikuber foretaket disponerer. Tilskuddet er lagt under tilskudd til husdyr og gis til foretak som disponerer minst 25 bikuber i produksjon, med 300 kroner i tilskudd per kube for alle kuber opp til et maksimalt antall på 250 kuber. Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

Foretaket må oppfylle vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd, men foretak som bare søker om tilskudd til birøkt er unntatt fra kravet i § 3 om at produksjonen må drives på én eller flere landbrukseiendommer. Slike foretak er også unntatt fra bestemmelsene om miljøplan og trekk ved manglende eller mangelfull miljøplan.

#### *Beitetid for tilskudd for dyr på utmarksbeite*

Kravet til minste beitetid i utmark er redusert fra 8 til 5 uker.

#### *Vektgrense for tilskudd for kjeslakt*

For tilskudd for kjeslakt er minstevekt satt ned til 3,5 kg slaktevekt.



#### *Tilskudd til grønngjødsling i økologisk landbruk eller i andre karensår*

For arealer med grønngjødsling som ikke skal pløyes ned før vinteren, er det åpnet for at arealet kan høstbeites fra 1. september.

#### *Areal- og kulturlandskapstilskudd for andre bær- og fruktarter*

Vekstgruppen "Frukt og bær" er utvidet ved at kategorien "andre bær" er endret til "andre bær- og fruktarter". I dette ligger det at det også kan gis tilskudd for andre typer bær og frukt enn de tradisjonelle. Eksempelvis kan det gis tilskudd for arealer hvor det produseres nyper. Den generelle forutsetningen om at produksjonen drives på fulldyrket eller overflatedyrket areal gjelder.

#### *Bruk av husdyrregisteret ved utmåling av produksjonstilskudd*

For foretak med driftssenter i kommunene Askøy, Bergen, Fjell, Os, Osterøy, Øygarden, Sund, Austrheim, Gulen, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen og Radøy gjelder følgende:

Det blir gjennomført kontroll av antall storfe i søknaden om produksjonstilskudd i forhold til opplysninger i husdyrregisteret på den aktuelle registreringsdatoen. Dersom det er avvik mellom registreringene i husdyrregisteret (som foretaket er ansvarlig for) og søknad om produksjonstilskudd, reduseres produksjonstilskuddet ved den aktuelle søknadsomgangen med 500 kroner per dyr.

#### *Ikke krav om kjøttferase for tilskudd for ammekyr/storfe når produksjonen skjer med tilknytning til geitmelkproduksjon*

Generelt gjelder det at ammekyr/storfe må være av kjøttferase for at det skal gis tilskudd for dem når foretaket eller innehaver av foretaket har en tilknytning til kumelkproduksjon eller eiendom med kumelkproduksjon, se jordbruksavtalen kapittel 6.4.2. Det gjelder ikke tilsvarende for tilknytning til geitmelkproduksjon.

#### *Nasjonalt pilotprosjekt for mer miljøvennlig handtering av husdyrgjødsel*

Prosjektet utvides, og vil fra og med vekstsesongen 2010 omfatte områder i Nord-Trøndelag i tillegg til områder i Buskerud, Hedmark, Rogaland og Sogn og Fjordane. Nærmere informasjon gis av kommunen og fylkesmannen.



## 2 **Veiledning for utfylling av søknad**

Kapittel 2 gir veiledning for utfylling av søknad for søknadsomgangene 20. august 2009 og 20. januar 2010. Det er gitt en utdypende forklaring til innhold og vilkår for kodene i søknaden. Vilårene for å motta tilskudd er nærmere utdypet i kapittel 3.

Søknad sendes kommunen der foretaket har driftssenter, jf. kapittel 4.1. Søknaden sendes via Internett eller på skjema SLF-051/-052. Registreringsdato er 31. juli 2009 og 1. januar 2010, og søknad kan derfor ikke leveres før disse datoene.

Hvis du har spørsmål om utfylling av søknad eller andre spørsmål som gjelder produksjonstilskudd og avløsertilskudd, tar du opp dette med kommunen.

### 2.1 **Ny søker**

Vi anbefaler at alle nye søkere tar kontakt med kommunen i god tid før søknadsfristen, blant annet for å sikre at foretaket er korrekt registrert i Landbruksregisteret (forvaltningens eget register som brukes ved behandling av tilskuddssøknader).

Nye søkere som ønsker å sende søknad via Internett må i tillegg sende skriftlig melding om kontonummer til kommunen. Bruk skjema SLF-056, som hentes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) eller ved henvendelse til kommunen.

### 2.2 **Søknad via Internett**

Søknad sendes via [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) og pålogging videre via Altinn. Veiledning for pålogging til søknad via Internett finner du også på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no). Har du behov for veiledning ved utfylling av selve søknaden på nett, finner du mer informasjon inne i den elektroniske tjenesten.

Hvis du har søkt om tilskudd tidligere, vil du finne flere opplysninger fra tidligere søknader i den elektroniske forhåndsutfylte søknaden enn i skjema SLF-051/-052.

Ved søknad via Internett er det enklere å levere en søknad uten feil fordi søknaden blir kontrollert før den sendes til kommunen. En annen fordel ved å bruke Internett, er at du når som helst kan se på eller skrive ut søknader og tilskuddsbrev fra tidligere søknadsomganger.

Nytt i år er at innehaver av foretak kan delegerer retten til å levere søknad via Internett til andre personer. Dette innebærer at innehaver av et foretak (eventuelt daglig leder) kan logge på Altinn og delegerer retten til å levere søknad via Internett til for eksempel ektefelle eller regnskapsfører, uavhengig av deres rolle i foretaket. Tidligere kunne bare personer registrert i Enhetsregisteret med bestemte roller i foretaket, levere foretakets tilskuddssøknad via Internett.

Av sikkerhetsmessige årsaker er det ikke mulig for søkere å registrere kontonummer via Internett. Det betyr at alle som har endret kontonummer siden forrige søknad må sende utfylt skjema SLF-056 til kommunen. Skjemaet hentes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

### 2.3 **Søknadsskjema SLF-051/-052**

For søknadsomgangen i august sendes utfylt SLF-051 til kommunen der foretaket har sitt driftssenter. For søknadsomgangen i januar brukes SLF-052. De som har fått forhåndsutfylt skjema finner adressen til kommunen øverst til venstre på side 1 i skjemaet. SLF-051/-052 kan hentes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) eller i kommunen.

### 2.4 **Forhåndsutfylte søknadsopplysninger**

For søkere som har søkt om produksjonstilskudd før, er både utsendt søknadsskjema og søknaden på Internett forhåndsutfylt med grunnopplysninger om foretaket og eventuelle arealopplysninger. Den elektroniske tjenesten er i tillegg forhåndsutfylt med alle øvrige søknadsdata fra forrige søknadsomgang. Dersom de forhåndsutfylte opplysningene ikke stemmer med årets situasjon, må opplysningene i søknaden endres.

Opplysninger om foretakets navn, adresse, innehaver av enkeltpersonforetak, selskapsform, merverdiavgiftsregistrering og deltakere i selskapet er innhentet fra Enhetsregisteret.



Endring av disse opplysningene må meldes til Enhetsregisteret for at opplysningene skal bli rette ved neste søknadsomgang. Dette kan du gjøre på [www.brreg.no](http://www.brreg.no) eller ved å sende blanketten "Samordnet registermelding Del 1- Hovedblankett" til Enhetsregisteret, 8910 Brønnøysund. I den elektroniske tjenesten fører knappen "Endre opplysning i Enhetsregisteret" deg til Brønnøysundregistrenes elektroniske tjeneste for adresseendring.

Opplysninger om foretakets driftssenter er hentet fra Landbruksregisteret. For endringer, ta kontakt med kommunen.

Opplysninger om kontonummer, telefonnummer, mobilnummer, avløsere, avløserlag, målform og opplysning om hvorvidt foretaket er samdrift, er hentet fra tidligere søknader om produksjonstilskudd. Det samme gjelder de forhåndsutfylte produksjonsopplysningene. Endring av disse gjøres i søknaden. For endring av kontonummer, se kapittel 2.5.

Eventuelle opplysninger om hvilke dispensasjoner foretaket er registrert med er kun til informasjon for søker.

## 2.5 Grunnopplysninger

	Forklaring
Organisasjonsnummer	Alle foretak skal oppgi organisasjonsnummer på søknaden. Søknader som mangler organisasjonsnummer, vil bli avvist.
Kontonummer	Kontonummer må oppgis. I søknadsskjemaet på papir kan kontonummer endres i feltet til høyre på side 1. I tjenesten for søknad på Internett er det ikke mulig å endre kontonummer.  Dersom kontonummer skal endres og søknaden leveres på Internett, eller kontonummer skal endres etter at søknaden er levert, må det gis skriftlig melding til kommunen. Bruk skjema SLF-056 Endringskjema for kontonummer, som finnes på <a href="http://www.slf.dep.no">www.slf.dep.no</a> , og send det til kommunen. Skjemaet må underskrives av den som forplikter foretaket.
Foretakets driftssenter	Foretakets driftssenter identifiseres med hovednummer (kommunennummer, gårdsnummer, bruksnummer og festenummer) samt løpenummer. Hovednummeret viser foretakets geografiske plassering. For nærmere om driftssenter, se kapittel 4.1, eller jordbruksavtalen kapittel 5.1. Er du i tvil om hva som er løpenummeret, la feltet stå åpent.
Samdrift i melkeproduksjon	Foretak som er samdrift i melkeproduksjon må krysse av her. Dersom foretaket tidligere har søkt som samdrift i melkeproduksjon, vil skjemaet være forhåndsutfylt med opplysning om dette. Det er kun selve samdrifta som skal krysse av her, ikke de enkelte samdriftsmedlemmene.

## 2.6 Arealopplysninger

Utfylling av arealopplysninger gjelder for søknadsomgangen i august.

	Forklaring
Hovednummer	De landbrukseiendommene hvor foretaket disponerer areal, skal oppgis med hovednummer – det vil si kommunenummer (fire siffer), gårdsnummer, bruksnummer og festenummer. I de fleste tilfellene har ikke eiendommen festenummer. Rubrikken for festenummer settes da til null.  Bruk en linje for hver landbrukseiendom som foretaket disponerer. Er du i tvil om hva hovednummeret er, ta kontakt med eieren av eiendommen, eventuelt kommunen.
Sone	Husk å oppgi hvilken sone de ulike arealene befinner seg i. Se tabell 4.2 om soner.



## Areal i dekar

*Hvilke arealer skal oppgis?*

Alt jordbruksareal som foretaket disponerte 31. juli 2009 skal oppgis. Det gjelder både eid, forpaktet og leid areal, inklusiv eventuelt areal som er midlertidig ute av drift. Bortleid areal skal ikke oppgis.

Arealene oppgis i hele dekar og minste areal for beregning av tilskudd er ett dekar. For arealer større enn ett dekar, gjelder vanlige avrundingsregler.

Arealet som høstes eller beites minst en gang i løpet av vekstsesongen skal deles opp i fulldyrket, overflatedyrket og innmarksbeite. Areal som ikke høstes eller beites skal føres som areal ute av drift, med unntak av grønnngjødslingsarealer som føres som fulldyrket areal. Summen av de fire kategoriene utgjør "Sum disponert areal".

Arealer som er omdisponert til produksjon av juletrær eller pyntegrønt, til skogplanteskoler, golfbaner, campingplasser med videre, skal ikke føres opp på søknadsskjemaet. Veigrunn og veikanter, det vil si arealstriper langs veiene som tilhører f.eks. Statens vegvesen, inngår ikke i tilskuddsgrunnlaget, selv om de blir brukt av søker. Dersom det er gjort avtale om leie/disponering av arealet mellom grunneier og søker, og det dyrkes tilskuddsberettigede vekster på arealet, kan slikt areal likevel godkjennes. Statens vegvesen kan også eie større areal som vanligvis leies bort enten direkte eller via kommunen. Dette sidestilles med andre leieforhold.

### *Definisjoner og krav til arealkategoriene*

- **Fulldyrket jord:** Jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde, og som kan brukes til åkervekster eller eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying. Det er ikke noe krav om at jorda skal pløyes hvert år. Flerårig eng eller beite på fulldyrket jord føres som fulldyrket jord.
- **Overflatedyrket jord:** Jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite:** Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålende urter. For nærmere krav, se kode 212.

Se nærmere omtale av de enkelte vekstgruppene i kapittel 2.7.

### *Nye gårdskart i din kommune?*

Kommuner hvor det er sendt ut nye gårdskart gjennomfører en prosess med kvalitetssikring av arealtallene, inkludert retting av eventuelle feil. Grunneiere som mener at det er feil i det nye gårdskartet, må gi kommunen beskjed og sende dokumentasjon på korrekte areal til kommunen. Så lenge prosessen med feilretting og kvalitetssikring av arealtallene ikke er sluttført, vil søknadsskjemaene til søkere i en del kommuner<sup>1)</sup> ikke være forhåndsutfyllt med arealtall, kun med opplysninger om hvilke landbrukseiendommer foretaket disponerte arealer fra i fjor.

## 2.7

### Areal fordelt på vekster

Utfylling av arealopplysninger gjelder for søknadsomgangen i august.

Alt jordbruksareal foretaket disponerer 31. juli 2009 skal oppgis. Arealet for de ulike vekstene skal oppgis per sone. Søkere som har arealer i flere soner skal fordele arealet av de ulike vekstene til den sonen arealet ligger i. Alt areal som tilhører samme sone, føres i samme kolonne. For å finne aktuell sone, se tabell 4.2.

Tilskudd gis for areal som faller inn under vekstgruppene som er beskrevet nedenfor i kapittel 2.7.1- 2.7.4 (se også tabell 4.1), og til areal som nyttes til grønnngjødsling i vekstskifte med økologisk korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær.

I de tilfeller der det er to kulturer på samme areal i samme vekstsesong, kan du velge hvilken kode du ønsker å føre på skjemaet. Den kulturen som velges må være plantet/sådd før 1. august.

<sup>1)</sup> Gjelder kommunene: Sarpsborg, Skiptvedt, Rakkestad, Ullensaker, Våler, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Lunner, Hemsedal, Notodden, Bamble, Valle, Vennesla, Time, Rennesøy, Hyllestad, Naustdal, Gloppen, Sunndal, Agdenes, Roan, Osen, Bodø, Lurøy, Flakstad, Vestvågøy, Moskenes, Hammerfest.



Restarealer i tilknytning til fulldyrket og overflatedyrket jord, inkludert areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag og liknende som ikke faller inn under de definerte vekstgruppene, gis ikke produksjonstilskudd men kan gis tilskudd over regionale miljøprogram. Arealer som er grunnlag for erstatning etter offentlige pålegg er ikke berettiget produksjonstilskudd.

### 2.7.1 Grovfôr (kode 210 - 213)

Ved oppstart eller utvidelse av grovfôrbasert husdyrhold etter 31. juli kan foretaket få areal- og kulturlandskapstilskudd for grovfôreareal til disse dyra. Se nærmere om krav til dokumentasjon for å få tilskudd i kapittel 3.10.

For mer om særskilte regler om grovfôrproduksjon for samdrifter i melkeproduksjon og medlemmer i slike samdrifter, se kapittel 3.6. For beregning av tilskuddsberettiget grovfôreareal, se kapittel 4.2.

Kode	Forklaring
210	<i>Fulldyrket eng, til slått og beite</i> Omfatter fulldyrket jord som brukes til eng som slås eller til beite. For definisjon av fulldyrket jord, se kapittel 2.6.
211	<i>Overflatedyrket eng, til slått og beite</i> Omfatter både overflatedyrket jord som brukes til eng som slås eller til beite. For definisjon av overflatedyrket jord, se kapittel 2.6.
212	<i>Innmarksbeite</i> For definisjon av innmarksbeite, se kapittel 2.6. Innmarksbeitearealer skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Fylkesmannen kan gi dispensasjon fra dette kravet i de tilfellene gjerde gjør det vanskelig å utnytte arealet til beiting.  Innmarksbeite skal beites tilstrekkelig til at arealtilstanden opprettholdes over tid. Alt nytt innmarksbeiteareal skal godkjennes av kommunen før det kan føres opp i søknaden.  Kun foretak som har grovfôrdyr eller som leier bort innmarksbeite til sports- og hobbyhester, skal føre opp innmarksbeite her. Øvrige foretak skal føre innmarksbeitearealer i kode 293. Foretak som leier bort beite til sports- og hobbyhester, må legge ved kopi av skriftlig avtale om dette. Avtalen skal inneholde opplysninger om antall hester, avtalt beitetid og areal.
213	<i>Andre grovfôrvekster (inkl. umodent korn, erter m.m.) til fôr</i> Nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnefôrnepe og eventuelle andre grønnefôr- og silovekster, samt umodent korn og erter som høstes til fôr.

### 2.7.2 Korn og annet frø til modning (kode 237 - 247)

Kode	Forklaring
239	<i>Korn til krossing</i> Alt kornareal som er planlagt krosset, uansett kornart. Korn til krossing treskes før det er modent, krosses/valses og ensileres til fôr.
245	<i>Erter og bønner til konserverindustri og lignende</i> Erter og bønner som høstes før modning (dvs. som ikke inngår i kode 246) og ikke brukes til grovfôr (dvs. som ikke inngår i kode 213).
246	<i>Engfrø, annet frø, erter og bønner til modning</i> Alt frø, erter og bønner, inkludert linfrø, som høstes modne.

Blandingskorn skal føres under det kornslaget som utgjør den største delen av blandingen.

### 2.7.3 Frukt, bær, planteskoleareal og blomster (kode 271 - 285)

Mellomkulturer i forbindelse med fruktdyrking skal ikke føres i arealoppgaven. Arealer med nyplanta frukt- eller bærfelt kan føres opp.

Kode	Forklaring
281	<i>Andre bær- og fruktarter</i> Bær- og fruktarter som ikke er epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær eller jordbær. Eksempler på dette er bringebær og nyper.

### 2.7.4 Grønnsaker og poteter (kode 230 og 264)

Kode	Forklaring
264	<i>Grønnsaker på friland, inkludert matkålrot og urter</i> Med urter menes krydderurter og medisinske urter til kommersiell bruk.

### 2.7.5 Annet areal i drift (kode 223, 290 og 294)

Kode	Forklaring
223	<i>Grønngjødsling</i> Alt plantemateriale skal tilbakeføres til jorda i fersk tilstand. Dersom grønngjødslingen ikke skal pløyes ned før vinteren, kan arealet høstbeites fra 1. september. Dersom arealet høstes eller beites før 1. september, skal det føres opp som grovfôr, kode 213.
290	<i>Brakka areal</i> Areal av åpen åker der det ikke tas avling i søknadsåret (brakkes), for eksempel for bekjempelse av ugras eller nydyrket areal som ennå ikke er tatt i bruk.
294	<i>Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd</i> Vekster som ikke gir rett til produksjonstilskudd skal føres i kode 294. Dette gjelder for eksempel dyrking av ferdigplen for salg.  Vekster på mindre enn ett dekar, skal føres opp i kode 294 hvis summen av flere slike arealer blir større enn ett dekar. Eksempel: 0,6 dekar potet, 0,4 dekar gulrot og 0,3 dekar jordbær, føres som "1 dekar" i kode 294.

### 2.7.6 Jordbruksareal ute av drift (kode 292 - 293)

Kode	Forklaring
292- 293	Areal som midlertidig ikke benyttes, skal føres enten under fulldyrket/overflatedyrket i kode 292 eller innmarksbeite i kode 293.

### 2.7.7 Veksthus og drivbenker (kode 250 - 251)

Kode	Forklaring
250- 251	Areal av veksthus og drivbenker skal oppgis i kvadratmeter.

## 2.8 Beiting og grovførsalg

Utfylling av opplysninger om beiting og grovførsalg gjelder for søknadsomgangen i august.

Dyr som oppfyller kravene både til beitetilskudd og til utmarksbeitetilskudd, skal føres opp både under "Dyr på beite i minst 12 eller 16 uker i 2009", og under "Dyr på utmarksbeite i minst 5 uker i 2009". Antall uker beiting er det antall uker hvor hoveddelen av det daglige grovfôrintaket til dyret skjer ved beiting i utmark eller innmark. Bare en mindre andel av daglig grovfôrintak kan være grovfôr som er tilført utenfra eller slått på stedet.

Foretaket må disponere dyr det søkes om tilskudd for 31. juli. Det er anledning til å føre opp det antall dyr en planlegger å ha på beite det antall uker som kreves for de ulike tilskuddene. Ta kontakt med kommunen for å korrigere antall dyr i søknad om tilskudd til dyr på beite hvis uforutsette forhold fører til at beiting ikke kan gjennomføres som antatt da søknaden ble sendt. I vedlegg bakerst i dette heftet finnes et eksempel på hvordan du kommer fram til antall dyr som skal føres opp på beite. I eksemplet er det brukt skjema SLF-060 Dyr på beite, som du finner på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

### 2.8.1 Dyr på beite i minst 12 eller 16 uker i 2009 (kode 411, 422, 487, 488, 445, 455 og 486)

Med beite menes i denne sammenheng både utmarksbeite, innmarksbeite og beite på overflatedyrket eller fulldyrket jord.

Før opp de dyra som i løpet av beitesesongen går minst 12 eller 16 uker på beite. Kravet om 16 uker på beite gjelder søkere med driftssenter i sone 1 - 4, mens kravet om 12 uker på beite gjelder søkere med driftssenter i sone 5 - 7. Soneinndelinga framgår av tabell 4.2.

Kode	Forklaring
455	<i>Hester, alle</i> Alle hester foretaket disponerer som oppfyller krav til beiteperiode, jf. ovenfor. Det inkluderer også sports- og hobbyhester som etter skriftlig avtale beiter på innmark som disponeres av foretaket.

### 2.8.2 Dyr på utmarksbeite i minst 5 uker i 2009 (kode 410, 420, 431, 432, 440 og 450)

Før opp antall dyr som i løpet av beitesesongen går minst 5 uker på utmarksbeite. Utegangersau og melkesau kan føres opp på lik linje med øvrig sau. Merk at det for all sau skiller mellom voksne dyr over ett år (kode 431) og lam (kode 432).

### 2.8.3 Salg av fôr (kode 521 - 522)

Salg av høy og surfôr i perioden 1. juli 2008 til og med 30. juni 2009 skal oppgis. Alt salg av fôr skal kunne dokumenteres med kopi av regnskapsbilag, og forevises dersom kommunen ber om det. Se kapittel 3.10. Fôret skal selges til regningssvarende pris. For at det kan gis tilskudd for grovfôrareal for produksjon av grovfôr til salg, er det videre følgende krav til grovfôret:

- Grovfôret skal være gjort lagringsdyktig.
- Grovfôret blir tatt ut fra selgers lager.
- Fôret selges som høy, ensilert gras, leveres fra rotvekstlager eller blir brikettert.

## 2.9 Dyretelling

### 2.9.1 Generelt

Alle dyr/bikuber foretaket disponerer 31. juli 2009/1. januar 2010 skal føres opp i søknaden. Ved søknadsomgangen i august er det unntak for sau i kodene 133, 134, 135 og 136, hvor du skal føre opp antall dyr per 1. juni 2009 eventuelt antall dyr ved beiteslipp. Ved søknadsomgangen i januar skal du oppgi antall griser (kode 184), fjørfe (kode 185-189), lam og kje (kode 471-476) som er slakta eller solgt i 2009.

Det er bare leveranser som er registrert på det produsentnummeret som tilhører foretaket, som kan godkjennes som tilskuddsgrunnlag.

Ved overdragelse av virksomhet fra ett foretak til et annet, er det foretaket som disponerte dyra på registreringsdato, som kan gis tilskudd. Ved salg av livdyr på registreringsdato vil ett dyr bare gi grunnlag for tilskudd til ett foretak. Dersom det ikke foreligger noen avtale om at selger skal ha tilskuddet, er det kjøper som i dette tilfellet vil være tilskuddsberettiget.

## 2.9.2 Hester (kode 115 – 116)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
115 - 116	X	X	Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse, regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene.

## 2.9.3 Storfe (kode 117 – 121)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
120	X	X	<p><i>Melkekyr</i> Melkekyr er kyr som har kalvet minst én gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om regulering av melkeproduksjon. Kalveferdige kviger regnes ikke som melkekyr/ammekyr med mindre de har kalvet senest 31. juli 2009/1. januar 2010.</p> <p>Foretaket må disponere melkekvote eller ha fritak fra overproduksjonsavgift. Foretaket må videre drive aktiv melkeproduksjon. Sovende kvote gir ikke rett til tilskudd. To til tre måneders opphold i melkeproduksjonen som følge av konsentrert kalving kan aksepteres.</p> <p>Ved samarbeid i beitesesongen må det drives melkeproduksjon i eget fjøs både før og etter beitesamarbeidet.</p>
121	X	X	<p><i>Ammekyr</i> Ammekyr er kyr som har kalvet minst én gang og som ikke er melkekyr (kode 120).</p>
118	X	X	<p><i>Herav kyr av minst 50 prosent kjøttferase</i> Bare ammekyr som er minst 50 prosent av en eller flere av følgende raser skal føres opp: Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway og Salers, samt kyr med far som er reinrasa kjøtt-Simmental. Se også kapittel 3.5.</p>
119	X	X	<p><i>Øvrige storfe</i> Storfe som ikke føres i kode 120 eller 121, dvs. kalver, ungoxer, okser og kviger som ikke har kalvet.</p>
117	X	X	<p><i>Herav avkom av storfe av minst 50 prosent kjøttferase</i> Bare avkom av kyr som er minst 50 prosent av en eller flere av følgende raser skal føres opp: Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway og Salers, samt avkom av kyr med far som er reinrasa kjøtt-Simmental. Se også kapittel 3.5.</p>

## 2.9.4

**Sauer – per 1.6.2009 (ev. ved beiteslipp) / melkesau per 31.7.2009 (kode 133 – 139)**

Det samme dyret kan bare føres opp én gang, dvs. i én kode per søknadsomgang. Foretak som har slakta sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner hjemlet i matloven før 1. august 2004, kan gis tilskudd på grunnlag av dyretallet ved siste registreringsdato før nedslakting. For mer informasjon, se jordbruksavtalen kapittel 6.4.

Kode	Søknadsomgang		Forklaring
	August	Januar	
133	X	X	<i>Utegangersau, alle (sauer som går ute hele året og stort sett klarer seg selv)</i> Omfatter både sau og lam som i vinterperioden ikke blir holdt i driftsbygning og som i denne perioden ikke får daglig tilsyn og tilførsel av fôr. Vær oppmerksom på at dyrevernloven § 4 setter krav om egnet oppholdsrom. Dersom dyra ikke skal ha tilgang til slikt rom, kreves det tillatelse fra Mattilsynet for unntak fra dette kravet.  Forutsetningen for å gi tilskudd for utegangersau er at reglene i forskrift av 30. november 2005 om merking, registrering og rapportering av småfe er fulgt slik at det kan identifiseres at søker har disponert dyra.
134	X		<i>Søyer, 1 år og eldre</i> Søyer over ett år per 1. juni 2009 eller ved beiteslipp og som verken er utegangersau (kode 133) eller melkesau (kode 139).
135	X		<i>Værer, 1 år og eldre</i> Vær over ett år per 1. juni 2009 eller ved beiteslipp og som ikke er utegangersau (kode 133).
136	X		<i>Lam, under 1 år</i> Sauer under ett år som verken er utegangersau (kode 133) eller melkesau (kode 139).
137		X	<i>Voksne sauer over 1 år</i> Sauer over ett år per 1. januar 2010 som verken er utegangersau (kode 133) eller melkesau (kode 139).
138		X	<i>Sauer under 1 år</i> Sauer under ett år som ikke er utegangersau (kode 133).
139	X	X	<i>Melkesau, 1 år og eldre</i> Sauer over 1 år som er satt inn i produksjon av melk som nyttes som råstoff til lokal foredling. En forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.

## 2.9.5

**Geiter (kode 140 – 144)**

Kode	Søknadsomgang		Forklaring
	August	Januar	
140	X	X	<i>Melkegeiter</i> Melkegeiter er geiter som har kjeet minst én gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om regulering av melkeproduksjon.  Foretaket må disponere melkekvote eller ha fritak fra overproduksjonsavgift. Foretaket må videre drive aktiv melkeproduksjon for å være berettiget tilskudd for melkegeit. Sovende kvote gir ikke rett til tilskudd.
142	X	X	<i>Ammegeiter</i> Ammegeiter er geiter som har kjeet minst én gang og som ikke er melkegeiter (kode 140).
144	X	X	<i>Bukker og ungdyr, medregnet kje</i> Alle andre geiter enn de som føres under kode 140 eller 142. Dvs. kje, bukker og ungdyr som ikke har kjeet.

Foretak som deltar i tiltaket "Friskere geiter", fører opp antall dyr de faktisk disponerer per 31. juli og 1. januar og vil motta tilskudd for disse dyra (forutsatt at foretaket oppfyller vilkårene for å motta tilskudd).

For differansen mellom dyr foretaket har ved normalt produksjonsomfang, jf. avtale med "Friskere geiter", og det antall dyr foretaket faktisk disponerer, kan det gis kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Slik kompensasjon kan gis maksimalt i tre år.

## 2.9.6 Griser (kode 154 - 159)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
157- 159	X	X	Griser har en levendevekt på 50 kg ca. 15 uker etter fødsel. Velg det som er mest hensiktsmessig, alder eller vekt, for å bestemme hvilken kode grisene skal føres opp i.

Villsvin og villsvinkrysninger kan føres opp under griser.

## 2.9.7 Fjørfe (kode 160 - 176)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
160	X	X	<i>Verpehøns, 20 uker og eldre</i> Ved opphold mellom to innsett for verpehøner på registreringsdato (31. juli eller 1. januar), kan antall høner ved forrige registreringsdato føres i kode 160. Det må foreligge kontrakt om kjøp av nye høner, og oppholdsperioden kan maksimalt være 12 uker. Oppholdsperioden regnes fra slaktning til høner i nytt kull er 20 uker gamle.

## 2.9.8 Andre husdyr (kode 180 - 183 og 193 - 194)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
181	X	X	<i>Hjort</i> Hjort i oppdrett som går i inngjerdet hegn på innmark/utmark.
194	X		<i>Bikuber i produksjon</i> Antall bikuber som er i produksjon per 31. juli. En bikube skal ha en dronning og minst syv rammer med påsittende bier.

## 2.9.9 Slakta dyr eller solgte livdyr i 2009 (kode 184 - 189 og kode 471 - 476)

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
184		X	<i>Griser slakta eller solgt som livdyr, levende vekt minst 50 kg</i> I kode 184 skal det føres opp alle griser med en levende vekt på minst 50 kg som enten er slakta eller solgt som livdyr i 2009.
185		X	<i>Livkyllinger, påsatt til verpehøns, livkalkuner, solgt i 2009.</i> Her føres solgte livkyllinger foregående år. Livkalkuner er kalkuner hos oppaler der kalkunen er bestemt for salg og kan være inntil 28 uker.
471- 474		X	<i>Lam slakta i 2009</i> I disse kodene føres det opp antall lammeslakt i samsvar med slakteoppgjøret. Slakt må være innrapportert av slakteriet med det produsentnummeret som tilhører foretaket som søker tilskudd.  For å motta tilskudd til lammeslakt må slaktet være klassifisert på godkjent slakteri og av godkjent klassifisør. Ved levering til mindre slakteri (inntil 1200 sau/lam per år) kan det gis tilskudd også om slakteriet ikke har godkjent klassifisør. Slikt lammeslakt føres i kode 476.





475		X	<i>Kje slakta i 2009, slaktevekt over 3,5 kg</i> Før opp antall slakta kje i 2009 med slaktevekt over 3,5 kg i samsvar med slakteoppgjør. Slakt må være innrapportert av slakteriet med det produsentnummeret som tilhører foretaket som søker tilskudd.  Kjeslaktet skal være <i>klassifisert</i> slakt med slaktevekt over 3,5 kg. For nærmere om klassifisering, se kode 471-474.
476		X	<i>Lam slakta i 2009, levert til slakteri uten godkjent klassifisør</i> Før opp antall lam som er slakta på slakteri som ikke har godkjent klassifisør. For dyr levert til mindre slakterier (inntil 1200 sau/lam per år) gis tilskuddet etter en sats tilsvarende gjennomsnittlig klassifisering ved den aktuelle søknadsomgangen.

## 2.10 Økologisk landbruk (kode 801 – 875)

For å søke tilskudd til økologisk husdyrproduksjon må foretaket ha tilknytning til Debios kontrollordning, og Debio må ha inspisert produksjonen og godkjent den som økologisk eller i karens. For krav til økologisk landbruk, se kapittel 3.7.

Antallet økologiske husdyr kan ikke være flere enn det som er oppgitt under dyretelling. Økologiske areal kan ikke være større enn areal registrert i alt.

Som en hjelp ved utfylling av søknadsskjemaet kan arealopplysningene føres på "Hjelpeskjema for økologisk areal" (SLF-059), se vedlegg. Deretter overføres arealopplysningene til søknadsskjemaet SLF-051.

Kode	Søknads- omgang		Forklaring
	August	Januar	
850	X		<i>Karensareal 1. år, alt areal unntatt innmarksbeite</i> I kode 850 føres arealer der omlegging starter i perioden 1.8.2008-31.7.2009.  Husk å legge ved kart som viser karensarealet det søkes omleggingstilskudd for.
852	X		<i>Karensareal 2. år, grønnjødsling</i> Det kan gis både omleggingstilskudd og arealtilskudd for areal i kode 852, dersom arealene inngår i et vekstskifte med korn. Gjelder inntil 50 prosent av foretaket drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær.
855	X		<i>Økologisk areal, korn til modning og krossing mm.</i> I kode 855 føres opp summen av areal som drives økologisk av korn til modning og til krossing, oljevekster, erter og bønner til konserverindustri og lignende, engfrø, annet frø og erter og bønner til modning. Se også 'Hjelpeskjema for økologisk areal' (SLF-059) bak i veiledningsheftet, eventuelt på <a href="http://www.slf.dep.no">www.slf.dep.no</a> .
875	X		<i>Økologisk areal, grønnjødsling</i> Inntil 50 prosent av foretakets økologisk drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær kan nyttes til grønnjødsling og være berettiget arealtilskudd.
821		X	<i>Sau, utegangersau og melkesau, 1 år og eldre</i> Kode 821 omfatter både sau ført opp i kode 137, 147 og 139. Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon gis bare for utegangersau over ett år.
822		X	<i>Lam slakta i 2009, kvalitet 0- eller bedre</i> I kode 822 skal det føres opp antall økologiske lam fra kodene 471 og 473.
823		X	<i>Lam slakta i 2009, levert slakteri uten godkjent klassifisør</i> I kode 823 skal det føres opp antall økologiske lam fra kode 476.
840		X	<i>Kyllinger slakta i 2009</i> I kode 840 skal det føres opp økologisk slaktekylling fra kode 186.



## 2.11 Bevaringsverdige storferaser (kode 720 – 721)

Utfylling av opplysninger om bevaringsverdige storferaser gjelder for søknadsomgangen i januar.

Antall bevaringsverdige kyr og okser som foretaket disponerer per 1. januar 2010, skal føres opp i kode 720 og 721. Som bevaringsverdige storferaser regnes sidet trønderfe, nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkolle, vestlandsk fjordfe og telemarkfe. Kyr er både melkekyr og ammekyr som har kalvet minst én gang. Okser må være 12 måneder eller eldre per 1. januar. Det gis tilskudd for inntil 2 gårdsokser av samme rase per foretak. For å være berettiget tilskuddet må dyra være minst 7/8 raserene.

## 2.12 Grønt- og potetproduksjon (kode 001 – 060)

Utfylling av opplysninger om grønt- og potetproduksjon gjelder for søknadsomgangen i januar.

Grunnlaget for tilskudd er produkter som er levert til godkjent omsetningsledd. Omsetningsledd defineres i denne sammenheng som fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning og godkjente foretak i markedsordningen for poteter. Oversikt over godkjente omsetningsledd finner du på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i årsoppgaven fra omsetningsleddene samsvarer med, eller er større enn kvantumet i søknaden. Foretaket må ha disponert arealene for produksjon per 31. juli 2009.

Det er de samme sonene for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker som for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. tabell 4.2.

Kode	Forklaring																		
001 – 033	<p><i>Tilskudd til grønt- og potetproduksjon</i></p> <p>Oppgi i hele tall den mengde av frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland av klasse I eller bedre, som er levert i perioden 1. januar til 31. desember 2009 til godkjent omsetningsledd.</p> <p>Frukt og bær som benyttes til friskkonsum og konservermarkedet kan føres opp. For veksthusgrønnsaker kan grønnsaker benyttet til konsummarkedet (inkludert salat på friland) føres opp.</p> <p>For produkter som pakkes som en del av en produktblanding (pakning med blanding av flere ulike produkt), må foretaket ta kontakt med sitt omsetningsledd for å få opplyst beregnet gjennomsnittsvekt for hvert vareslag som har rett på tilskudd i en blanding.</p> <p><i>Tabell 2.1 Omregningsfaktorer på slangeagurk og salat</i></p> <table border="1"><thead><tr><th>Produkt</th><th>Omregning</th><th>Faktor som skal brukes i søknad</th></tr></thead><tbody><tr><td>Slangeagurk</td><td>1 stk.</td><td>0,360 kg</td></tr><tr><td>Slangeagurk</td><td>1 kasse</td><td>10 kg</td></tr><tr><td>Slangeagurk: 24 stk./kasse</td><td>10 kg/ 24 stk.</td><td>0,417 kg</td></tr><tr><td>Slangeagurk: 28 stk./kasse</td><td>10 kg/ 28 stk.</td><td>0,357 kg</td></tr><tr><td>Salat pakket i pakninger</td><td>100- 200 g</td><td>1 stk.</td></tr></tbody></table>	Produkt	Omregning	Faktor som skal brukes i søknad	Slangeagurk	1 stk.	0,360 kg	Slangeagurk	1 kasse	10 kg	Slangeagurk: 24 stk./kasse	10 kg/ 24 stk.	0,417 kg	Slangeagurk: 28 stk./kasse	10 kg/ 28 stk.	0,357 kg	Salat pakket i pakninger	100- 200 g	1 stk.
Produkt	Omregning	Faktor som skal brukes i søknad																	
Slangeagurk	1 stk.	0,360 kg																	
Slangeagurk	1 kasse	10 kg																	
Slangeagurk: 24 stk./kasse	10 kg/ 24 stk.	0,417 kg																	
Slangeagurk: 28 stk./kasse	10 kg/ 28 stk.	0,357 kg																	
Salat pakket i pakninger	100- 200 g	1 stk.																	
060	<p><i>Tilskudd til potetproduksjon</i></p> <p>Tilskuddet gjelder matpoteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark. Oppgi alle leveranser i perioden 1. januar til 31. desember 2009 til godkjent omsetningsledd.</p> <p>Med matpotet menes rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frambyes til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.</p>																		

## 2.13 Avløsertilskudd

Utfylling av opplysninger knyttet til avløsertilskudd gjelder for søknadsomgangen i januar.

	Forklaring
<b>Enkeltpersonforetak - avløsertilskudd for 2009</b>	<p><i>Søker har arbeidsgiveransvar</i> Lønnsutgifter omfatter utbetalt brutto lønn, feriepenger og avgiftspliktig kjøregodtgjørelse for avløser (kode 111-A og kode 153-A i Skattedirektoratets kodeoversikt for lønns- og trekkoppgaver). Lønnsutgifter skal spesifiseres på hver enkelt avløser og summeres i felt for sum lønnsutgifter. Det er ikke nødvendig å føre opp flere avløsere og avløserutgifter for mer enn den beregnede maksimale refusjon.</p> <p>For utenlandske arbeidstakere må det brukes D-nummer i stedet for fødselsnummer. D-nummer tildeles personer som ikke fyller vilkårene for å få tildelt fødselsnummer.</p> <p>Det er sum arbeidsgiveravgift som skal oppgis. Dersom søker skal kunne få refundert avløsertilskudd for beløp under kr 1000, må dette også innberettes til kommunekassereren.</p> <p>Søknad fra foretak med arbeidsgiveransvar vil bli kontrollert mot opplysningene i lønns- og trekkoppgavedatabasen i Skatteetaten.</p> <p><i>Avløserlag har arbeidsgiveransvar</i> Dersom det ble søkt om refusjon av utgifter til laget/ringen den 20. januar 2009, vil lagets navn og organisasjonsnummer være forhåndsutfyllt på søknadsskjema. Ved endringer skal korrekt lags-/ringnavn og organisasjonsnummer føres på ny ledig linje.</p> <p>Søknad fra foretak som har kjøpt avløsertjenester fra avløserlag med arbeidsgiveransvar, vil bli kontrollert mot innsendte opplysninger fra avløserlagene.</p> <p><i>Avløserring</i> Foretak som har kjøpt tjenester fra avløserring må legge fram regnskap som viser ringens refunderbare utgifter og hvordan disse er fordelt mellom medlemmene. Utgifter til skattetrekk og arbeidsgiveravgift må dokumenteres med kvitteringer. Merk at det er det enkelte foretak som søker og at utgiftene må fordeles mellom foretakene.</p> <p><i>Landbruksvikar</i> Landbruksvikar som er formidlet av avløserlag skal føres under avløserlag.</p>
<b>Andre foretak - avløsertilskudd for 2009</b>	Andre foretak enn enkeltpersonforetak må fylle ut dette feltet ved søknad om avløsertilskudd for 2009. Feltet er preutfyllt med "ja". Foretak som ikke søker om avløsertilskudd må endre dette til "nei".
<b>Alle foretak - utbetaling</b>	Søkeren kan be om at utbetalingen skal skje direkte til et avløserlag/-ring. Søkeren skal krysse av for hvem som skal ha utbetalingen. Dersom søkeren har brukt to avløserlag/-ringer vil utbetalingen gå til søker.

## 2.14 Egenerklæring

Forklaring	
<b>Miljøplan</b>	Søkeren skal ved augustomgangen avgi egenerklæring for om foretaket har miljøplan eller ikke. Søkeren bekrefter at foretaket har miljøplan og at komplett miljøplan vil foreligge 15. november ved å krysse av på søknadsskjemaet. For mer om miljøplan, se kapittel 3.4.2. De som bare søker om tilskudd til birøkt har unntak fra dette kravet, og trenger ikke krysse av.
<b>Krav til omsetning</b>	For søknadsomgangen i august må foretak som ikke er registrert i merverdiavgiftsmanntallet på søknadsdato 20. august 2009, oppgi om foretaket har hatt en avgiftspliktig omsetning på minimum kr 20 000 i perioden 1. august 2008 til og med 31. juli 2009. For søknadsomgangen i januar må foretak som ikke er registrert i merverdiavgiftsmanntallet på søknadsdato 20. januar 2010 oppgi om foretaket har hatt en avgiftspliktig omsetning over kr 20 000 i 2009.
<b>Vedlegg til søknaden</b>	Alle nye foretak, bortsett fra enkeltpersonforetak (ENK) og ansvarlige selskaper (ANS og DA), skal oppgi navn på deltakere/aksjonærer på "Oppgaveskjema for selskaper". (SLF-058). Skjemaet skal legges ved søknaden. Det samme gjelder for foretak der det har skjedd endringer i deltakere siden forrige søknadsomgang. Skjemaet finner du på <a href="http://www.slf.dep.no">www.slf.dep.no</a> eller ved å ta kontakt med kommunen.  Andre vedlegg kan for eksempel være søknad om dispensasjon fra forskriften. Se også kapittel 3.12.  Alle vedlegg til søknaden må sendes på papir til kommunen.
<b>Tidsforbruk</b>	Vær vennlig å oppgi hvor lang tid du brukte på søknaden. I det ene feltet oppgir du tida du brukte på å innhente de opplysningene som er nødvendige for at søknaden skal bli fullstendig. I det andre feltet oppgir du tida du brukte på selve utfyllingen. Opplysningene brukes for kartlegging av og rapportering til Brønnøysundregistrene om foretakenes oppgavebyrde.
<b>Underskrift</b>	Den som forplikter foretaket skal skrive under søknaden. Dersom underskrift mangler eller det er andre enn den som forplikter foretaket som har skrevet under søknaden, kan søknaden bli avvist. Vær oppmerksom på at underskrift på vegne av foretaket forutsetter at vedkommende også er registrert med slik fullmakt i Enhetsregisteret.  I søknaden på Internett er det på arkfane "8. Ferdigstille søknad" et avkrysningsfelt for "underskrift". Avkryssning her er likestilt med å underskrive papirsøknaden. Søknaden kan ikke sendes før dette feltet er utfylt. Når søknaden på Internett er sendt, er den å betrakte som fullstendig og kan ikke endres. Ved søknad på Internett kan nå innehaver av foretaket delegere retten til å levere søknad til andre, se kapittel 2.2.  En papirsøknad er å betrakte som fullstendig når den er undertegnet og levert til kommunen.  Dersom det blir oppdaget at søknaden inneholder feil etter at søknaden er sendt, må kommunen få melding slik at de kan korrigere feilen i sin saksbehandling.

# 3 Nærmere om vilkår for å motta produksjons-tilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid

## 3.1 Formål med ordningene

Produksjonstilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger. Se tabell 1.1. Produksjonstilskuddet skal styrke og jevne ut inntektene i jordbruksforetakene, både i forhold til bruksstørrelse og geografisk plassering. I tillegg skal de enkelte tilskuddsordningene fremme bestemte formål, som f.eks. å medvirke til å skjøtte, vedlikeholde og utvikle kulturlandskapet, stimulere til økt beiting, støtte husdyrhold med bevaringsverdige storferaser, fremme økologisk landbruk, og stimulere til kvalitetsproduksjon ved grønt- og potetproduksjon.

Avløsertilskudd ved ferie og fritid er en refusjonsordning som skal gi jordbruksforetak en mulighet til å ta ut ferie og fritid.

For mer om formålet med de ulike ordningene, se St.prp. 1 (2008-2009) Det kongelige landbruks- og matdepartement, kapittel 1150.

Produksjonstilskudd er hjemlet i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket (forskrift av 22. mars 2003 nr. 283), mens avløsertilskudd er hjemlet i forskrift om tilskot til avløsning (forskrift av 8. november 2006 nr. 1227). Jordbruksavtalen gir de økonomiske rammene for tilskuddene, se kapittel 4.1.

## 3.2 Krav til foretaket

### 3.2.1 Foretaket må være registrert i Enhetsregisteret

For å kunne motta produksjonstilskudd og avløsertilskudd ved ferie og fritid må det være et *foretak* som søker om tilskudd. Foretaket må være registrert i Enhetsregisteret innen søknadsfristene 20. august og 20. januar. Informasjon om etablering av foretak finnes på [www.altinn.no/hjelp-til-regelverk](http://www.altinn.no/hjelp-til-regelverk)

### 3.2.2 Omsetningskrav

For å motta tilskudd stilles det videre krav til foretakets omsetning. Foretaket må enten

- være registrert som merverdiavgiftspliktig *innen søknadsfristen*, og kunne levere årsoppgave som landbruksforetak, eller
- hatt en omsetning og uttak av avgiftspliktige varer og tjenester på til sammen minimum kr 20 000 i løpet av de siste tolv månedene *før registreringsdato*.

Registrering i merverdiavgiftsmanntallet skal skje når omsetningen og uttaket innenfor merverdiavgiftslovens område overstiger kr 50 000 i løpet av en 12-måneders periode. Nærmere informasjon får du ved å kontakte Skatteetaten / [www.skatteetaten.no](http://www.skatteetaten.no).

### 3.2.3 Krav til foretakets eier

En person kan ikke være medeier i mer enn ett foretak som

- søker tilskudd til husdyr. Samdrifter i melkeproduksjon er gitt et unntak fra dette, se nærmere omtale i kapittel 3.6.
- søker tilskudd til samme vekstgruppe, se tabell 4.1.



## 3.3 Krav til foretakets produksjon

### 3.3.1 Vanlig jordbruksproduksjon

For å motta tilskudd må foretaket drive vanlig jordbruksproduksjon. Hvis det høstes lite eller ingen avling, og omsetningen av jordbruksprodukter ikke står i samsvar med det antall dyr/areal foretaket søker tilskudd for, kan dette indikere at driften er for ekstensiv til å kunne regnes som "vanlig jordbruksproduksjon".

### 3.3.2 Produksjon på én eller flere landbrukseiendommer

For å motta produksjonstilskudd må produksjonen foregå på én eller flere landbrukseiendommer. Det må dreie seg om en eiendom som er egnet til landbruksdrift. I et tilfelle der f.eks. en samdrift i melkeproduksjon har etablert felles samdriftsfjøs på utskilt tomt, aksepteres dette som en landbrukseiendom. Det forutsettes likevel at driften har karakter av "vanlig jordbruksproduksjon".

For foretak som bare mottar produksjonstilskudd for birøkt er det gitt unntak fra kravet om at produksjonen må foregå på en landbrukseiendom.

### 3.3.3 Ikke for tett driftssamarbeid

Foretaket må ikke ha et for tett samarbeid med andre foretak som søker tilskudd til samme produksjon (driftsfellesskap). Dersom samarbeidet er for tett kan det ikke utbetales separate tilskudd.

Ved vurderingen av om det foreligger driftsfellesskap legges det blant annet vekt på om foretakene har felles økonomi, driftsopplegg, maskinpark og arbeidskraft. Dersom det foreligger en berettiget mistanke om et slikt samarbeid må foretakene selv godtgjøre at dette ikke er tilfellet. For nærmere informasjon: Se rundskriv 31/2009 kapittel 4.2 på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

### 3.3.4 Må disponere arealet/dyret

Foretaket må disponere arealet og dyra det søkes om på registreringsdato. For søknadsomgangen 20. august 2009 er registreringsdato 31. juli 2009. For søknadsomgangen 20. januar 2010 er registreringsdatoen 1. januar 2010. Unntakene fra dette er omtalt i kapittel 2.7 og 2.9.

### 3.3.5 Krav til jordbruksarealene

Alt areal skal høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen for å være berettiget tilskudd. Nyplanta frukt- og bærfelt har unntak fra dette kravet. Nærmere retningslinjer for tilskuddsberettiget areal er beskrevet i kapittel 2.6 og 2.7.

## 3.4 Miljøkrav

### 3.4.1 Generelt

Miljøkravene skal bidra til miljøvennlig jordbruksproduksjon, ved å ivareta miljøverdier og redusere forurensning. For å kunne motta fullt produksjonstilskudd skal det ikke, uten samtykke fra kommunen, foretas inngrep av negativ betydning for kulturlandskapet. Slike inngrep vil være:

- kanalisering og lukking av elver og bekker,
- lukking av åpne grøfter,
- oppdyrking av skogbryn, kantsoner og andre restarealer mot innmark,
- fjerning av åkerholmer, steingjerder og gamle rydningsrøyser,
- planering av jordbruksarealer,
- oppdyrking eller fjerning av ferdssårer,
- sprøyting av kantvegetasjon og åkerholmer, med mindre dette er et ledd i skjøtselen av kulturlandskapet.

Normal skjøtsel av eiendommen regnes ikke som slike inngrep.





Merk også at inngrepene som er beskrevet ovenfor kan kreve særskilt tillatelse etter annet regelverk, som jordlova, vannressursloven, naturvernloven, kulturminneloven eller plan- og bygningsloven.

Mot vassdrag og kanaler skal det avsettes en to meters vegetasjonssone som ikke skal jordarbeides. For områder med erosjonsfare og som ligger innenfor nedbørsfelt til et sårbart vassdrag eller kystområde, kan fylkesmannen i tillegg sette regionale krav til jordarbeidingsrutiner eller andre tiltak.

Brudd på ett eller flere av miljøkravene ovenfor kan gi reduksjon eller avkorting i produksjonstilskuddet.

### 3.4.2 Miljøplan

Alle foretak, med unntak for foretak som bare mottar produksjonstilskudd til birøkt, skal ha *miljøplan trinn 1* for å motta fullt produksjonstilskudd. Miljøplan trinn 1 skal inneholde:

1. Kart over jordbruksarealene foretaket disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for, eller som er påvirket av jordbruksdrifta. I tillegg skal tun, veier, kulturminner, restareal (som kantsoner, åkerholmer) og vann merkes av. Også tilstøtende areal som blir brukt til beiting skal merkes av på kartet. Områder som er viktig for biologisk mangfold, erosjonsutsatte områder og andre miljømessige viktige forhold skal være beskrevet og merket av på kartet. På internettsidene til Skog og landskap [www.skogoglandskap.no](http://www.skogoglandskap.no) kan du laste ned gårdskart. Minstekrav til kartkvalitet er en papirkopi av økonomisk kartverk i målestokk 1:5000.
2. Gjødslingsplan og sprøytejournal i henhold til forskrift om gjødslingsplanlegging (forskrift av 1. juli 1999 nr. 791) og forskrift om plantevernmidler (forskrift av 26. juli 2004 nr. 1138). Gjødslingsplan og sprøyteplan skal ha skiftehenvisning til kart. Dersom foretaket som søker produksjonstilskudd disponerer for små arealer for spredning av husdyrgjødsel, skal det foreligge plan for håndtering av gjødsla.
3. Sjekkliste for miljøhensyn ved jordbruksdrift (SLF-462): Sjekklista er sendt ut sammen med dette veiledningsheftet og søknadsskjema for produksjonstilskudd. Lista er også tilgjengelig på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).
4. Tiltaksplan dersom det er avdekket manglende ivaretagelse av miljøhensyn ved utfylling av sjekkliste. Denne planen må gjenspeile en prioritering av de viktigste tiltakene, med realistiske frister for gjennomføringen.
5. Dokumentasjon på gjennomføring av tiltak.

Kart, gjødslingsplan, sprøytejournal og dokumentasjon på gjennomføring av tiltak, skal foreligge oppdatert til enhver tid. Utfylt sjekkliste og tiltaksplan skal foreligge innen 15. november hvert år.

Manglende eller mangelfull miljøplan gir en reduksjon i produksjonstilskudd. Se kapittel 3.11.

*Miljøplan trinn 2* er ikke knyttet til produksjonstilskudd, men kan være et vilkår ved søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) eller tilskudd etter regionalt miljøprogram (RMP), se kapittel 3.15.

Mer informasjon om miljøplan finner du i veiledningen "Utfylling av sjekkliste for miljøhensyn ved jordbruksdrift". Denne er tilgjengelig på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

## 3.5 Nærmere om rasekrav for storfe ved kjøttproduksjon

I utgangspunktet er det ikke krav til raser for å få tilskudd for kyr og andre storfe for kjøttproduksjon. For følgende grupper foretak er det imidlertid *krav om rase* på dyra:

Foretak som

1. driver både kumelkproduksjon og spesialisert storfekjøttproduksjon,
2. er eid av deltaker i samdrift i kumelkproduksjon,
3. driver storfekjøttproduksjon på eiendom hvor annet foretak driver kumelkproduksjon, eller
4. driver storfekjøttproduksjon på eiendom eid helt eller delvis av deltaker i samdrift i kumelkproduksjon,

kan gis driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon bare for ammekyr som er minst 50 prosent av definerte kjøttferaser. Dette gjelder kjøttferasene Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway eller Salers, samt kyr med far som er reinrasa kjøtt-Simmental. For deltakere i samdrift er det også en forutsetning at samdrifta ikke disponerer slike dyr og at det ikke er driftsfellesskap med samdrifta, se kapittel 3.3.3.





For foretak som driver melkeproduksjon (jf. punkt 1 ovenfor), gis det husdyrtilskudd som "ammeku" for kyr som er 50 prosent av de definerte kjøttferasene. Andre kyr som ikke er melkekyr gis tilskudd som for storfe.

For foretak som nevnt under punkt 2-4 ovenfor, gis det husdyrtilskudd som ammeku når ammekyrne er minst 50 prosent av de definerte kjøttferaser. Kyr som ikke oppfyller rasekravet, gis det ikke tilskudd for. For samme grupper foretak gis det husdyrtilskudd som "storfe" for avkom av ammekyr av minst 50 prosent av de definerte kjøttferasene. Andre storfe som ikke er kyr, gis det ikke tilskudd for.

Begrensningene på hvilke raser det gis tilskudd for gjelder også for beitetilskudd og tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, og de gjelder hvilke dyr som teller ved avgrensning av tilskuddsberettiget grovføreareal.

## 3.6 Spesielt for samdrifter

Med samdrift menes foretak som driver melkeproduksjon på felles kvote jf. forskrift om kvoteordningen for melk (forskrift av 7. januar 2003 nr. 14).

### *Er du samdriftsmedlem og har egen husdyrproduksjon?*

Deltakere i samdrift i melkeproduksjon som driver separat husdyrproduksjon utenom samdrifta, gis tilskudd for andre dyreslag enn de samdrifta disponerer. Eksempel: Deltaker i ei samdrift i kumelkproduksjon kan få tilskudd for sau i eget foretak utenom samdrifta. Deltaker i ei samdrift i geitmelkproduksjon kan få tilskudd for storfe utenom samdrifta. Følgende grupper regnes som samme dyreslag:

1. Melkegeit og ammegeit
2. Slaktegris og avlsgris
3. All sau
4. Alt fjørfe
5. Kyr som er minst 50 prosent av kjøttferasene Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway eller Salers samt kyr med far som er reinrasa kjøtt-Simmental. I tillegg dyr som er avkom av kyr nevnt i dette punktet
6. Kyr og storfe som ikke omfattes av punkt 5.

Det må ikke foreligge for tett driftssamarbeid (driftsfellesskap) mellom husdyrholdet i samdrifta og husdyrholdet i foretaket til deltaker i samdrifta, se kapittel 3.3.3.

Det gis bare tilskudd for dyr som foretaket disponerer på registreringsdato. Dette innebærer at samdrifter med ungdyr som i realiteten disponeres av foretaket til ett av samdriftsmedlemmene, ikke kan gis tilskudd for disse dyra. Ungdyra kan da ikke føres opp på samdriftas søknad om produksjonstilskudd.

### *Når samdrifta driver grovfôrproduksjon*

Dersom grovfôrproduksjonen drives i regi av samdrifta, skal samdrifta søke tilskudd til grovførearealene. Det gjelder også for arealer der det produseres grovfôr for salg. Samdriftsmedlemmene kan da ikke gis tilskudd til grovførearealer, med unntak for grovførearealer til dyr medlemmet har i eget foretak. Dette må være andre dyreslag enn de samdrifta har.

Samdriftsmedlemmer kan gis tilskudd til grovførearealer for separat grovfôrproduksjon til andre dyreslag enn de samdrifta har. Det må i så fall ikke foreligge for tett driftssamarbeid (driftsfellesskap) i grovfôrproduksjonen hos det enkelte samdriftsmedlemmet og hos samdrifta, se kapittel 3.3.3.

### *Når medlemmene i samdrifta driver grovfôrproduksjon hver for seg*

Samdriftsmedlemmer kan gis separat tilskudd til grovførearealer i tilfeller der grovfôrproduksjonen skjer i regi av det enkelte medlems foretak. Samdrifta kan da ikke søke om tilskudd til arealer for grovfôrproduksjon. Det må ikke foreligge for tett driftssamarbeid (driftsfellesskap) mellom grovfôrproduksjonen i medlemmenes foretak, se kapittel 3.3.3.

Salg av grovfôr mellom samdriftsmedlem og samdrifta skal kunne dokumenteres ved kontroll på lik linje med salg til andre, se kapittel 3.10.







Samdriftsmedlemmer kan gis areal- og kulturlandskapstilskudd for areal som beites av samdriftas dyr. Beitearealer som tilhører medlemmene, men som disponeres av samdrifta, kan føres opp på søknadene til medlemmene.

### 3.7 Spesielt om økologisk produksjon

Tilskudd til økologisk landbruk består av følgende tilskuddsordninger:  
Omleggingstilskudd, arealtilskudd til økologisk areal og tilskudd til økologisk husdyrproduksjon.

#### 3.7.1 Generelle krav

For å være berettiget tilskudd til økologisk landbruk må følgende generelle krav være oppfylt:

- Produksjonen må skje etter bestemmelsene i forskrift om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103).
- Foretaket må være inspisert og godkjent av Debio før tilskudd kan utbetales. Produksjonen må være godkjent som "under omlegging" eller "lagt opp til økologisk drift".

#### 3.7.2 Krav ved utbetaling av omleggingstilskudd

Foretak som har mottatt omleggingstilskudd er ansvarlig for at arealet blir drevet økologisk 3 år etter omlegging. SLF anbefaler derfor leiekontrakt som dekker minimum karenperioden pluss 3 år. De som mottok omleggingstilskudd ved søknadsomgangen 20. august 2006 eller tidligere, har krav om minimum 5 års økologisk drift etter omlegging.

Dersom kravet om økologisk drift i 3/5 år ikke innfris, skal hele omleggingstilskuddet betales tilbake.

#### 3.7.3 Tilskuddsberettiget areal

Arealtilskudd til økologisk landbruk og omleggingstilskudd kan gis til vekster som er berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. tabell 4.1, og arealer med grønngjødsling godkjent som omlagt eller i andre karenår. I tillegg er arealer som brakkes berettiget arealtilskudd til økologisk landbruk.

#### 3.7.4 Krav til grønngjødsling

Alt plantemateriale på skiftet må brukes til grønngjødsling. Arealet skal ikke brukes til fôr eller beites. Dersom grønngjødslingen ikke skal pløyes ned før vinteren, kan arealet imidlertid høstbeites fra 1. september.

Grønngjødslingsarealer kan utgjøre inntil 50 prosent av de økologisk drevne arealene foretaket har ved samme søknadsomgang i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær. For grønngjødsling i andre karenår gjelder begrensningen på inntil 50 prosent i forhold til alt areal i de nevnte vekstgruppene, ikke bare økologisk drevne arealer. Fylkesmannen kan etter søknad gi dispensasjon fra begrensningen på 50 prosent, se nærmere i jordbruksavtalen i kapittel 6.10.

For mer informasjon om økologisk landbruk, se [www.debio.no](http://www.debio.no) eller kontakt Debio.

### 3.8 Spesielt om avløsertilskudd ved ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid kan gis til å dekke faktiske utgifter til lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift og avgiftspliktig kjøregodtgjørelse til avløser.

Enkeltpersonforetak må dokumentere utgifter. Andre foretak enn enkeltpersonforetak kan få avløsertilskudd som et direkte tilskudd uten krav til dokumentasjon.

Når det gjelder enkeltpersonforetak kan søkeren ha arbeidsgiveransvar for avløseren eller søkeren kan overlate arbeidsgiveransvaret til et avløserlag eller en avløsering.

Enkeltpersonforetak må sende inn lønns- og trekkoppgave til kommunekassereren. Rapportering av lønnsutgifter skal være foretatt innenfor Skattedirektoratets frist for innlevering av lønns- og trekkoppgave. Det kan også refunderes utgifter til kjøp av avløsertjenester fra et avløserlag eller avløsering.





#### *Virksomhetsoverdragelse*

Virksomhetsoverdragelser som skjer 31. desember eller 1. januar blir registrert når det nye foretaket sender inn søknad om produksjonstilskudd 20. januar.

Dersom det foretas en virksomhetsoverdragelse i løpet av året kan avløsertilskuddet fordeles mellom tidligere og nytt foretak. Foretakene må selv melde fra om overdragelsen til kommunen. Bruk skjema SLF-163 "Melding om virksomhetsoverdragelse" i avløserordningen. Skjemaet ligger på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) og kan også fås ved henvendelse til kommunen.

Foretak som går inn i samdrift i løpet av 2010, beholder avløsertilskuddet som ble fastsatt 1. januar 2010, ut året. Foretak som går ut av en samdrift i løpet av året, får fastsatt nytt avløsertilskudd 1. januar 2011.

### **3.9 Vedtak og adgang til å klage**

Det er kommunen som fatter vedtak om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Kommunens vedtak går fram av tilskuddsbrevet.

Dersom søknad om tilskudd blir helt eller delvis avslått, har søkeren rett til å klage på avslaget etter reglene i forvaltningsloven. Klagen skal sendes til kommunen. Fristen for å klage er innen tre uker etter at søkeren mottok vedtaket.

### **3.10 Krav til dokumentasjon**

For å avgjøre søknad om produksjonstilskudd og avløsertilskudd kan kommunen kreve framlagt dokumentasjon. For enkelte ordninger er det fastsatt at det *må* legges ved dokumentasjon med søknaden, eller at dokumentasjon *må* legges fram i ettertid. Foretak som søker tilskudd, er også forpliktet til å gi de opplysninger som kreves og godta de kontrolltiltak som blir iverksatt.

For tilskudd til dyr på beite er det utarbeidet et eget skjema SLF-060 som kan benyttes for dokumentasjon av beitetid m.v. Skjemaet finnes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no). For veiledning til utfylling av et slikt skjema, se vedlegg.

Der arealet leies ut til beiting for sportshester og hobbyhester, er det krav om at avtale om beiting skal foreligge skriftlig og vedlegges søknaden, for at utleier skal kunne gis tilskudd for beitearealet og beitetilskudd for dyra. Tilsvarende gjelder ved hester i pensjon i vinterhalvåret.

Ved utvidelse eller oppstart av grovfôrbasert husdyrproduksjon må foretaket sende dokumentasjon over innkjøp av dyr etter 31. juli så snart det er mulig, og senest 1. april 2010, for å få areal- og kulturlandskapstilskudd for grovfôrareal til disse dyra. Ved utvidelse eller oppstart av grovfôrproduksjon for salg må foretaket sende dokumentasjon for salget senest 1. april 2010.

Ved søknad om omleggingstilskudd må det legges ved kart som viser karensarealet i 1. karensår. Ved søknad om avløsertilskudd må det ved bruk av avløsering legges ved dokumentasjon på ringens refunderbare utgifter, se kapittel 2.13.

### **3.11 Reduksjoner og avkortinger i tilskudd**

For produksjonstilskudd gjøres et bunnfradrag for alle foretak på kr 3 000 per avtaleår.

Trekket av bunnfradraget skjer ved utbetalingen for søknadsomgangen 20. august. Foretak som har blitt trukket i søknadsomgangen 20. august, blir ikke trukket ved utbetalingen for søknadsomgangen 20. januar. Foretak som søker for første gang ved søknadsomgangen 20. januar, blir trukket ved utbetalingen for denne søknadsomgangen.

Ved manglende eller mangelfull miljøplan reduseres tilskuddet, med bakgrunn i arealgrunnlaget i søknaden, jf. tabell 3.1. Dersom husdyrproduksjonen har et omfang som krever spredeareal utover arealgrunnlaget i søknaden, beregnes reduksjonen i tilskuddet i henhold til tabell 3.1 med utgangspunkt i det areal som er nødvendig som spredeareal.



Tabell 3.1 Reduksjon i tilskudd ved manglende /mangelfull miljøplan eller manglende spredeareal

Areal, dekar	Reduksjon, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

Distrikts- og kvalitetstilskuddet i grøntsektoren, og avløsertilskuddet, er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag og reduksjon i tilskuddet ved manglende miljøplan. Foretak som bare mottar produksjonstilskudd for birøkt er unntatt fra kravet om miljøplan.

For foretak i området for bruk av husdyrregisteret for utmåling av produksjonstilskudd, som beskrevet i kapittel 1.4, gjennomføres reduksjoner i produksjonstilskuddet i de tilfellene der det er avvik mellom antall storfe som foretaket har oppgitt i søknaden om produksjonstilskudd og antall storfe registrert i husdyrregisteret.

Ved oversittelse av søknadsfrist for produksjonstilskudd, og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet med kr 1 000 per foretak og virkedag etter fristens utløp. Unntaket er når det er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Se kapittel 3.12. Søknader som leveres senere enn 20. september 2009, eventuelt 20. februar 2010, skal avvises. Det er søkers eget ansvar at søknaden leveres i rett tid. For at den kan regnes som å være levert i rett tid, må søknaden være poststemplet senest på datoen for søknadsfristen, levert kommunen før åpningstidens slutt på datoen for søknadsfristen eller levert elektronisk via [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) før midnatt på datoen for søknadsfristen.

For søknadsomgangen 20. august 2009 blir trekk ved for sen levering iverksatt fra og med 21. august 2009. For søknadsomgangen 20. januar 2010 blir trekk ved for sen levering iverksatt fra og med 21. januar 2010.

Dersom det gis feil opplysninger i søknaden som ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling, kan tilskuddet avkortes helt eller delvis.

Dersom foretaket driver eller har drevet sin virksomhet i strid med regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Dersom foretaket er sterkt å bebreide for dette bruddet, kan tilskuddet avkortes.

### 3.12 Dispensasjon

Et foretak som ikke oppfyller vilkårene for å motta tilskudd kan gis dispensasjon. Det er fylkesmannen som behandler og avgjør en søknad om dispensasjon. Slik dispensasjon kan bare gis i særlige tilfeller, og dersom det foreligger en midlertidig årsak til at vilkårene ikke er oppfylt. Fylkesmannen kan videre bare gi dispensasjon fra kravene i forskriften, og ikke fra bestemmelsene fastsatt i jordbruksoppgjøret, slik som tilskuddssatser, soner og registreringsdato. Kommunen kan ikke innvilge dispensasjon.

Søknad om dispensasjon bør sendes samtidig med søknaden om tilskudd. Den skal undertegnes av søkeren og sendes via kommunen. Kommunen vil gi sine vurderinger av søknaden ved oversendelse til fylkesmannen.

Avslag på søknad om dispensasjon kan påklages. Klagen skal da sendes til fylkesmannen. Fristen for å klage er innen tre uker etter at søkeren mottok vedtaket.

### 3.13 Utbetaling

Tilskuddet for søknadsomgangen 20. august 2009 kan ventes utbetalt i februar 2010.

Tilskuddet for søknadsomgangen 20. januar 2010 kan ventes utbetalt i juni 2010.

Innvilget tilskudd utbetales til det foretaket som framsatte søknaden og oppfyller vilkårene for å få tilskudd. For avløsertilskudd kan søkeren be om at utbetalingen skal skje direkte til avløserlag/avløserring. Tilskuddet kan ikke overdras til andre (til eie eller pant).

For å få utbetalt tilskudd, må bankkontonummer være oppgitt. Ved endring av kontonummer, se kapittel 2.5.

Beregnet beløp mindre enn kr 300 for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.



### 3.14 Tilbakebetaling og motregning m.v.

For mye utbetalt tilskudd vil bli krevd tilbakebetalt eller motregnet i senere tilskuddsutbetalinger til foretaket.

For produksjonstilskudd vil også krav fra offentlig myndighet som utspringer fra foretakets jordbruksvirksomhet, kunne motregnes i senere tilskuddsutbetalinger, for eksempel ved ilagt tvangsmulkt for brudd på dyrevernloven, husdyrkonsesjonsloven eller forurensningsloven.

Videre kan skyldig skatt og merverdiavgift motregnes i produksjonstilskuddet. Det samme gjelder ubetalt parkeringsgebyr, vann- og kloakkavgift, eiendomsskatt, feieavgift og avfallsgebyr.

Et utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven vil også kunne trekkes i produksjonstilskuddet.

### 3.15 Andre relevante ordninger

#### 3.15.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Tilskuddet kan gis til foretak med husdyrhold, helårs veksthusproduksjon, plante- og/eller birøkt. Det kan gis tilskudd ved sykdom, svangerskap/fødsel/adopsjon, kronisk sykt barn og følge av syke barn til behandling. Det kan videre gis tilskudd for gjenlevende ektemake/samboer, barn eller foreldre til avdøde som var berettiget tilskuddet. Mer informasjon om ordningen, inkludert søknadsskjema, forskrift og rundskriv 11/2009 finnes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

#### 3.15.2 Tidligpensjon til jordbrukere

For å motta tidligpensjon må bruker ha fylt 62 år. For å få tobrukerpensjon må ektefelle/samboer ha fylt 57 år. Verken bruker eller ektefelle/samboer kan eie landbrukseiendom når en av dem eller begge går over på tidligpensjon. Bruker og eventuell ektefelle/samboer kan videre ikke ha næringsinntekt fra jordbruk/gartneri eller skogbruk, ytelser fra folketrygden eller AFP-pensjon, samtidig som det ytes tidligpensjon.

Det er flere krav til inntekt og inntektssammensetning for å få tidligpensjon. Mer informasjon, inkludert søknadsskjema SLF-108, forskrift og rundskriv 10/2009 finnes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).

#### 3.15.3 Regionalt miljøprogram

Regionalt miljøprogram består av en rekke tilskuddsordninger som er tilpasset miljøutfordringene i det enkelte fylket. Ordningene, inkludert formål og vilkår, varierer derfor mellom fylkene. Felles for ordningene er imidlertid at de gjelder for foretak som er berettiget produksjonstilskudd og at det kan søkes årlig. Det kan også gis tilskudd til organiserte beitelag. For søkere i Hedmark og Oppland kan det fra og med i år søkes på Internett. Nærmere informasjon om de regionale tilskuddsordningene, satser, søknadsskjema og frister med videre, får du fra kommunen.

#### 3.15.4 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Formålet med SMIL er å fremme natur- og kulturminneverdier i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. SMIL er en investeringsordning som forvaltes av kommunene, og som gjelder for tiltak på landbrukseiendommer m.m. Tiltak skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

#### 3.15.5 Nasjonalt pilotprosjekt for mer miljøvennlig håndtering av husdyrgjødsel

Formålet med tilskuddet er å bidra til at husdyrgjødsel spres på miljøvennlige måter. Med dette menes at gjødsel spres slik at en reduserer utslipp til luft, forurensing av vann og gir minst mulige luktulemp. Spredningen skal foregå slik at mest mulig av næringsstoffene i gjødselen gjøres tilgjengelig for plantevekst. Prosjektet omfatter områder i Hedmark, Buskerud, Rogaland og Sogn og Fjordane. Fra 2010 er også områder i Nord-Trøndelag omfattet. Mer informasjon finnes på internettssidene til disse fylkene, [www.fylkesmannen.no](http://www.fylkesmannen.no).

#### 3.15.6 Erstatningsordningene i landbruket

Erstatningsordningene i landbruket skal bidra til å redusere tap som skyldes uforutsette skader som det ikke har vært mulig å forhindre og forsikre seg mot, og tap som følge av offentlige pålegg og restriksjoner. Mer informasjon om de ulike erstatningsordningene, inkludert søknadsskjema, finner du på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no).



## 4 Regler for utmåling av tilskudd

### 4.1 Generelt

Stortinget gjør hvert år vedtak om jordbruksoppgjør og budsjett. Vedtakene gir de økonomiske rammene for tilskuddene.

Ved jordbruksforhandlingene blir det forhandlet fram økonomiske rammer og foreløpige satser for de ulike tilskuddsordningene. Når alle søknadene er registrert og kontrollert, fastsetter Landbruks- og matdepartementet endelige satser. Hvis nødvendig, må satsene justeres slik at utbetalingen ikke blir større enn den økonomiske rammen Stortinget har vedtatt.

For reduksjoner i tilskudd, inkludert bunnfradrag, trekk for manglende miljøplan, for sent levert søknad m.m., se kapittel 3.11. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avsløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Merk at jordbruksavtalen også inneholder bestemmelser om maksimalt areal og antall dyr i landet det kan gis tilskudd for. Hvis det er søkt om tilskudd for større areal eller flere dyr enn avtalt maksimalt antall, blir det gitt tilskudd bare for det maksimale antallet dekar eller dyr. De siste årene har dette vært aktuelt for tilskudd til husdyr for slakta gris (kode 184 i søknad).

Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, med unntak for arealtilskudd som gis for den sone arealet er lokalisert i. Driftssenteret stedfestes som hovedregel til den eiendommen der driftsbygningen ligger. Nærmere bestemmelser om fastsetting av driftssenter finner du i jordbruksavtalen kapittel 5.1.

### 4.2 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Areal- og kulturlandskapstilskudd utbetales på grunnlag av areal ved registreringsdato 31.7.2009.

#### 4.2.1 Satser og soner

Tabell 4.1 Arealtilskudd, foreløpige satser kroner per dekar

Vekstgruppe	Intervall	Sone							
		Dekar	1	2	3	4	5	6	7
Grovfôr	0-200	75	0	99		208	236	266	
Grovfôr	Over 200	50	0	50		50	50	266	
Korn, frø til modning, erter og bønner til konservering, korn til krossing	0-800	107	159		247				
	Over 800	96	146		232				
Potet	Alt areal	50					900		
Grønnsaker på fri-land og urter	0-60	400					1 500		
Frukt og bær	0-40	550				1 000		1 150	

Foreløpig sats for kulturlandskapstilskudd er 191 kroner per dekar.

Tabell 4.2 Soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Oslo Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland  Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland  Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark   Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal   Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen

#### 4.2.2 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar per beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 4.3 Avgrensning av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal, dekar per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr inkludert hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpakka og esel	3	4	5
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Uteangersau, alle	1,7	2,1	2,5
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 dekar innmarksbeite = 0,6 dekar fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.
3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet:
  - a) Maksimalt antall dekar grovfôrareal som kan godkjennes per grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4.4 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal, dekar per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Utegangersau, alle	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Økologisk slaktegris	0,2	0,25	0,3
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp og som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,3	3,6	4,1

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 4.4, kan tas med i arealgrunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) I tillegg til tilskuddsberettiget grovfôrareal beregnet for det antall dyr foretaket disponerer per 31.7.2009, kan det gis tilskudd for areal til produksjon av grovfôr for salg forutsatt at fôrproduksjonen oppfyller følgende krav:
  - Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
  - Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningssvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Nedre grenser for avling som kan godkjennes ved beregning av tilskuddsberettiget areal ved produksjon for salg, framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4.5 Minimumsavling for beregning av areal ved grovfôr salg, kg per dekar

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Ved å summere antall dekar grovfôr det kan gis tilskudd for ut fra antall dyr foretaket disponerer og mengde grovfôr som er solgt, finner en det største arealet foretaket kan motta areal- og kulturlandskapstilskudd for.

For medlemmer av samdrift i melkeproduksjon gjelder egne bestemmelser, se kapittel 3.6.

### 4.3 Driftstilskudd

Driftstilskuddene utbetales på grunnlag av dyretall ved registreringsdatoene 31.7.2009 og 1.1.2010 med 50 prosent av sats for hver søknadsomgang.

Tabell 4.6 Driftstilskudd til melkeproduksjon, foreløpige satser, kroner per foretak per år<sup>1)</sup>

	5 kyr eller mer per foretak, kr/foretak/år	4 kyr per foretak, kr/foretak/år	3 kyr per foretak, kr/foretak/år	2 kyr per foretak, kr/foretak/år	1 ku per foretak, kr/foretak/år
Kumelk, Sør-Norge	81 800	65 440	49 080	32 720	16 360
Kumelk, Oslofjorden <sup>2)</sup>	86 700	69 360	52 020	34 680	17 340
Kumelk, Nord-Norge	87 600	70 080	52 560	35 040	17 520
		Ved 27 geiter eller flere per foretak, kr/foretak/år	Redusert utbetaling per geit når det er færre enn 27 geiter per foretak, kr/geit/år		
Geitmelk			87 600		3 244

- 1) For samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning etter 1.7. 2004 gjelder de samme utmålingsbestemmelser som er angitt i tabellen for andre foretak. For samdrifter godkjent før 1.7.2004, se tabell 4.7.
- 2) Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud.

Tabell 4.7 Driftstilskudd til melkeproduksjon, foreløpige satser, kroner per samdrift per år, samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning før 1.7.2004, og som startet opp innen 31.12.2005

	Antall medlemmer i samdrifta	kr/foretak/år
Kumelk, Sør-Norge	2	84 800
Kumelk, Sør-Norge	3 eller flere	93 700
Kumelk, Oslofjorden <sup>2)</sup>	2	94 800
Kumelk, Oslofjorden <sup>2)</sup>	3 eller flere	108 700
Kumelk, Nord-Norge	2	94 800
Kumelk, Nord-Norge	3 eller flere	108 700
Geitmelk, landet	2	94 800
Geitmelk, landet	3 eller flere	108 700

Tabell 4.8 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon. foreløpig sats, kroner per dyr

Intervall, antall ammekyr	kr/dyr/år
1-50 <sup>1)</sup>	1 640
> 50	0

- 1) For å være tilskuddsberettiget må foretaket disponere minst 6 ammekyr.



#### 4.4 Tilskudd til husdyr

Tilskudd til husdyr utbetales på grunnlag av dyretall ved registreringsdatoene 31.7.2009 og 1.1.2010 med 50 prosent av sats for hver søknadsomgang for melkeku, ammeku, øvrige storfe, melkegeit, melkesau, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess. For bikuber utbetales hele tilskuddet for antall bikuber i produksjon 31.7.2009. For sau, utegangersau, ammegeit, lammeslakt, kjeslakt, slakta gris, gris med levende vekt minst 50 kg solgt som livdyr og unghester utbetales hele tilskuddet på grunnlag av dyretall 1.1.2010.

Et foretak kan ikke få utbetalt mer enn 250 000 kr i tilskudd til husdyr i 2010. Tilskudd til bevaringsverdige storferaser og tilskudd til økologisk husdyrproduksjon utbetales i tillegg til tilskudd til husdyr.

Tabell 4.9 Tilskudd til husdyr, foreløpige satser kroner per dyr per år

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr/år <sup>1)</sup>
Melkeku	1-16	3 500
	17-25	1 744
	26-50	556
Ammeku	1-25	3 510
	26-50	1 400
Storfe	1-250	787
Melkegeit og melkesau <sup>2)</sup>	1-125	1 120
	126-250	412
Sau/ammegeit over 1 år per 1. jan.	1-50	930
	51-100	734
	101-200	270
	201-300	133
Utegangersau (alle)	1-300	180
Lammeslakt	kvalitet 0 og bedre	179
	kvalitet 0- tillegg for økologiske lam, kvalitet 0- og bedre	63
		34
Kjeslakt	over 3,5 kg	80
Avlsgris - Sør-Norge <sup>3)</sup> - Nord-Norge <sup>3)</sup>	1-35	915
	1-35	1 202
Slakta gris og gris solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg	1-1 400	28
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess - Sør-Norge - Nord-Norge - landet	1-1 000	12
	1-1 000	26
	1 001-5 000	12
Unghester under 3 år	Alle dyr	1 000
Bikuber <sup>4)</sup>	1-250	300

- 1) Satsen er null kroner per dyr utenfor de beskrevne intervaller.
- 2) Forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.
- 3) Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark, Sør-Norge: Resten av landet.
- 4) For å være tilskuddsberettiget må foretak ha driftsomfang på minst 25 kuber.

## 4.5 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Tilskudd til bevaringsverdige storferaser utbetales på grunnlag av antall dyr ved registreringsdato 1.1.2010.

Foreløpig sats er 1 300 kroner per dyr.

## 4.6 Tilskudd til dyr på beite

Tilskudd til dyr på beite utbetales på grunnlag av antall dyr på beite ved registreringsdato 31.7.2009.

Tabell 4.10 Tilskudd til dyr på beite, foreløpige satser kroner per dyr

Utmarksbeitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kr/dyr
Kyr, storfe, og hest <sup>1)</sup>	Alle dyr	Alle	300
Sau, lam, geit og kje <sup>1)</sup>	Alle dyr	Alle	95
Beitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kr/dyr
Kyr, storfe, hjort og hest <sup>2)</sup>	Alle dyr	1-4	350
Kyr, storfe, hjort og hest <sup>3)</sup>	Alle dyr	5-7	350
Sau, lam, geit og kje <sup>2)</sup>	Alle dyr	1-4	60
Sau, lam, geit og kje <sup>3)</sup>	Alle dyr	5-7	60

1) Minimum 5 uker på utmarksbeite

2) Minimum 16 uker beiting

3) Minimum 12 uker beiting

Definisjon av dyreslag er de samme som for tilskudd til husdyr. Sonene for tilskudd til dyr på beite er de samme som sonene for areal- og kulturlandskapstilskudd, se tabell 4.2

## 4.7 Tilskudd til økologisk landbruk

Omleggingstilskudd utbetales for arealer i karens ved registreringsdato 31.7.2009. Arealtilskudd utbetales for arealer omlagt til økologisk landbruk senest ved registreringsdato 31.7.2009.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon gis for dyr som er under omstilling eller er omstilt til økologisk drift. Tilskuddet utbetales på grunnlag av dyretall ved registreringsdatoene 31.7.2009 og 1.1.2010 med 50 prosent av sats for hver søknadsomgang for melkeku, ammeku, øvrige storfe, melkegeit og avlsgris. For sau inkl. utegangersau, ammegeit og slaktegris utbetales hele tilskuddet på grunnlag av dyretall 1.1.2010.

Tabell 4.11 Tilskudd til økologisk landbruk, foreløpige satser per dekar og per dyr

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr per dekar per år	Areal- tilskudd, kr per dekar per år	Tilskudd til økologisk husdyr- produksjon, kr per dyr per år <sup>1)</sup>	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Grønnsaker, frukt og bær	250	1000		
Poteter	250	500		
Korn til modning og krossing	250	300		
Grønngjødsling	250	500 <sup>2)</sup>		
Innmarksbeite <sup>3)</sup>	0	75		
Annet areal som blir dyrket økologisk	250	75		
Melkeku			1550	1802
Ammeku			995	1370
Andre storfe			300	435
Sau over 1 år per 1. januar, inkl. utegangersauer			220	280
Melkegeit, ammegeit			70	90
Avlsgris			300	300
Slaktegris			200	200

- 1) Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter.
- 2) Arealtilskudd for inntil 50 prosent av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær. I tillegg gis det 191 kr/dekar i kulturlandskapstilskudd til økologiske grønngjødslingsarealer og arealer med grønngjødsling i andre karensår, slik at samlet tilskudd til grønngjødslingsarealer er 691 kr/dekar.
- 3) Arealet normeres med faktor 0,6.

Definisjoner av arealer er de samme som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Omleggingstilskuddet gis per dekar, uavhengig av vekst. Bestemmelsene om avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal gjelder ikke ved utmåling av omleggingstilskudd. Ved utmåling av arealtilskudd gis tilskuddet også for arealer som brakkes, når brakking skjer for å bekjempe ugras.

## 4.8 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Tilskuddet utbetales på grunnlag av søknad ved registreringsdato 1.1.2010. Tilskuddet gis til foretak som disponerer arealet produksjonen har foregått på. Det gis tilskudd bare for frukt, bær og veksthusgrønnsaker som er omsatt gjennom godkjente omsetningsledd. Tilsvarende gjelder for matpoteter produsert i Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark).

Tabell 4.12 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

Tilskuddet gis ikke til foretak som leverer mindre enn minstekvantum av de ulike produktene.

Tabell 4.13 Satser og maksimalt beløp per foretak for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kroner per kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	50 000 kg	1,32	1,77	1,77	1,77	3,88	0,00	0,00
Pærer			1,32	1,77	1,77	1,77	3,88	0,00	0,00
Plommer			1,32	1,77	1,77	1,77	3,88	0,00	0,00
Kirsebær			1,32	1,77	1,77	1,77	3,88	0,00	0,00
Moreller			2,08	2,53	2,53	2,53	4,66	0,00	0,00
Bær	1	38 000 kg	1,12	1,12	1,12	2,57	2,57	4,24	4,24
Tomat	1	94 000 kg	1,04	1,04	1,04	2,08	2,08	3,12	3,12
Slangeagurk	1	138 000 kg	0,61	0,61	0,61	1,23	1,23	1,84	1,84
Salat	1	200 000 stk.	0,38	0,38	0,38	0,76	0,76	1,13	1,13
<b>Maksimalbeløp</b>			<b>104 000</b>	<b>126 500</b>	<b>126 500</b>	<b>195 600</b>	<b>233 000</b>	<b>293 300</b>	<b>293 300</b>

Distriktstilskuddet for potetproduksjon i Nord-Norge er 1,05 kroner per kg matpotet.

## 4.9 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Grunnlaget for fastsetting av tilskuddet er antall dyr foretaket disponerer per 1.1. i avløseråret og antall slaktegriser, griser solgt som livdyr med levende vekt minst 50 kg, gjess, kalkuner, ender, livkyllinger og slaktekyllinger slakta eller solgt som livdyr foregående år.

Maksimalbeløpet er 61 000 kroner. Nedre grense for krav om tilskudd er 5 000 kroner.

Tabell 4.14 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, foreløpige satser per dyr per år, 2009

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
Melkekyr	1-8	3 386
	over 8 dyr	2 298
Storfe	Alle dyr	489
Melkegeiter og melkesauer	1-40	805
	over 40 dyr	538
Ammekyr	Alle dyr	750
Sauer over 1 år/ammegeiter	Alle dyr	425
Avlsgriser	Alle dyr	968
Slaktegriser	Alle dyr	34
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess	Alle dyr	8,50
Hester	Alle dyr	968
Avlskaniner <sup>1)</sup>	Alle dyr	241
Gjess, kalkuner, ender (slakta i 2009)	Alle dyr	2,97
Livkyllinger og livkalkuner	Alle dyr	2,97
Slaktekyllinger (slakta i 2009)	Alle dyr	0,36
Økologiske slaktekyllinger	Alle dyr	1,42
Revetisper	Alle dyr	266
Mink-/ildertisper	Alle dyr	78
Hjort	Alle dyr	329

1) Hunkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull.

# 5

## Vedlegg

### Eksempel på utfylling av skjema for dyr på beite

Ved kontroll av opplysninger som er gitt i søknad om produksjonstilskudd, må foretak som søker om tilskudd for dyr på beite sannsynliggjøre at dyra faktisk har gått på beite det antallet uker som er ført opp i søknaden, og om det er innmark eller utmark som er beitet. Som støtte for sannsynliggjøring av antall dyr på beite m.v. anbefales det at foretak som disponerer dyr på beite noterer antall på beite fordelt på melkekyr og ammekyr, ungdyr av storfe, sauer, 1 år og eldre, lam, geiter, hester og hjort.

Skjemaet SLF-060 Dyr på beite finnes på [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no). Dette kan brukes for å dokumentere beiting og beitepraksis. Nedenfor er det gitt et eksempel på utfylling av dette skjemaet.

- Et foretak disponerer ved beiteslipp 15 ammekyr, 25 ungdyr, 50 søyer og 85 lam.
- Alt storfe beiter på innmark i perioden 20. mai til 20. oktober. 10. juli sendes 1 ku til slakt og 15. august sendes 4 andre storfe til slakt.
- Sauene slippes på innmarksbeite 10. mai og utmark 2. juni. I perioden 2. juni - 25. juli er 5 lam gått tapt. Sauene beiter i utmark til 15. september, deretter beiter de på innmark til slakting eller til de settes inn 28. oktober. 40 lam og 5 søyer sendes rett til slakteriet fra utmarksbeite, 20 lam og 5 søyer slaktes 1. oktober.

Dyreslag	Antall dyr	Innmark		Utmark		Uker i alt på beite
		Fra (dato)	Til (dato)	Fra (dato)	Til (dato)	
Ammekyr	15	20.05	10.07			7
	14	11.07	20.10			14
Ungdyr	25	20.05	15.08			12
	21	16.08	20.10			9
Sau over 1 år	50	10.05	01.06			3
	50			02.06	15.09	15
	45	16.09	01.10			2
	40	02.10	28.08			3
Lam	85	10.05	01.06			3
	85			02.06	25.07	7
	80			26.07	15.09	7
	40	16.09	01.10			2
	20	02.10	28.10			3



<b>Areal i dekar.</b> Hele tall. Fyll ut de hvite feltene, summer ned, og overfør til del 6 på søknadsskjemaet					
Type vekst	Kode	Beskrivelse	Omlagt til økologisk areal, daa		
			Kode 855	Kode 862	Kode 870
<b>Grovfôr</b>	210	Fulldyrket eng, til slått og beite			
	211	Overflatedyrket eng, til slått og beite			
	213	Andre grovfôrvekster til fôr			
<b>Korn og annet frø til modning</b>	240	Vårhvete			
	247	Høsthvete			
	238	Rug og rughvete			
	242	Bygg			
	243	Havre			
	237	Oljevekster			
	245	Erter og bønner til konserverindustri o.l.			
	246	Engfrø, anna frø, erter og bønner til modning			
	239	Korn til krossing			
<b>Frukt, bær, planteskoleareal og blomster</b>	272	Epler			
	273	Pærer			
	274	Plommer			
	271	Moreller og kirsebær			
	280	Jordbær			
	281	Andre bær- og fruktarter			
	285	Planteskoleareal og blomsterdyrking på friland			
<b>Grønnsaker</b>	264	Grønnsaker på friland, inkl. matkålrot og urter			
<b>Annet areal i drift</b>	290	Brakka areal, jf. veiledningsheftet			
<b>Sum</b>		<b>Før over til søknad (del 6)</b>	0	0	0

SLF-059 B











Tekstansvar: Statens landbruksforvaltning  
Grafisk Design: Senter Grafisk AS  
Foto: Vera Gjersøe  
Produksjon: Senter Grafisk AS  
Utgitt: Oslo, juli 2009





**Statens landbruksforvaltning**

Postadresse: Postboks 8140 Dep.

NO-0033 Oslo, Norway

Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: +47 24 13 10 00

Telefaks: +47 24 13 10 05

E-post: [postmottak@slf.dep.no](mailto:postmottak@slf.dep.no)

Web: [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no)

